Муқәддәс Китап

Тәврат 6-қисим

«Йәшуа»

© Муқәддәс Китап 2012

CC BY-SA 4.0

www.mukeddeskalam.com

«Уйғурчә Муқәддәс тәрҗимиси»

Тәврат 6-қисим

«Йәшуа»

(Йәшуа пәйғәмбәрниң китави)

Кириш сөз

Арқа көрүнүши

Исраил хәлқи Мисирдин чиқип, чөл-баяванда қириқ жил һәр жайда сәргәрданлиқ турмушини кәчүргәндин кейин Худа уларға тәғдим қилишқа «вәдә қилған зимин»ға киришкә тәйяр туриду. Муса пәйғәмбәр вапат болуп, у өз орнини бесишқа қойған Йәшуа хәлиқни шу зиминға башлап кириш алдида туратти. Муса әслидә Худаниң Йәшуаниң йетәкчилигидә қилмақчи болған карамәтлирини тәкитләш үчүн униң исмини Һошия (нижат-қутқузуш)дин Йәшуаға (Пәрвәрдигар нижат-қутқузуштур дегән мәнада) өзгәрткән еди. Йәшуа хәлиққә башламчи болғанда сәксән яшқа киргән болсиму, йәнила күчлүк, толиму сағлам адәм еди. У пәйғәмбәр болуп, өзи Худаниң сөз-каламини хәлиққә йәткүзиду (мәсилән, 23- вә 24-бапни көрүң).

Мәзкур китаптин, Худаниң вәдилириниң әмәлгә ашурулғанлиғини көрүпла қалмай, йәнә Униң қанун әмирлириниң Йәшуа арқилиқ бежа кәлтүрүлгинини вә Униң әһдисини толуқ тутмаслиғи түпәйлидин Исраилларға бәргән агаһлирини уларниң бешиға чүшәргәнлигини көримиз.

китаптики көпинчә мәзмун Исраилниң Қанаанийларниң йәттә қәбилиси билән болған жәңлириниң тарихидур. Худа әслидә Исраилни шу қәбилиләрни йоқитиши керәк, дәп бекиткән еди; буниң сәвәви үстидә «Мисирдин чиқиш»тики «қошумчә сөз»имиздә азрақ тохтилимиз.

Ушбу тарихта Худаниң вәдилиригә тайинишниң муһимлиғи тәкитлиниду. Бундақ иман-ишәш бу тарихта хатириләнгән Исраилниң ғәлибилири вә «тәбиий мөжизиләр»гә ачқучтур. «Тәбиий мөжизиләр» дегинимизгә мисал, Йерихониң сепиллириниң жиқилиши йәр тәврәш билән болған болуши мүмкин; лекин бу «тәбиий вақиә» дәл Исраил Пәрвәрдигардин мәдәт тиләп нида қилған дәқиқидила йүз бәргән. Йәшуа Пәрвәрдигарға Исраилниң ғалип келиши үчүн жәң вақтини узартип бәргәйсән дәп нида қилған вақтида йүз бәргән мөжизә Муқәддәс Китапта хатириләнгән барлиқ мөжизиләр ичидә әң чоң даирилик болуши мүмкин — чүнки Худа қуяш вә айни асманда тохтитиду. Буни бүгүнки заманда биз «Худа шу ишни қилиш үчүн йәр шариниң айлинишини тохтатқан болса керәк» дейишимиз мүмкин, лекин бу Униң шу мөжизини қандақ яратқанлиғиға нисбәтән һеч қандақ чүшәндүрүш һесапланмайду, әлвәттә!

Археологийилик испатлар

«Йәшуа» дегән китапниң көп тарихий вә җуғрапийилик тәпсилатлири, мәсилән һәтта бәзи кичик йеза-кәнтләрниң намлири йеқиндики 200 жиллиқ археологийилик тепилмилар билән тәстиқланған.

Хәритиләр

Оқурмәнләрниң мәзкур китапниң көп тәпсилатлири, болупму җуғрапийилик тәпсилатлирини убданрақ чүшиниши үчүн хәритиләрни көрсун. Ушбу китапта тилға елинған қедимки замандики көп шәһәрләр, һәтта кәнт-қишлақлар археологийилик тәкшүрүшләр арқилиқ тепилған болсиму, уларниң бәзилириниң нәгә җайлашқини техи намәлум.

Мәзмун: —

1-бап: Худаниң Йәшуани Мусаниң орун басарлиғиға бекитип, униңға вәзипә тапшуруши
2-5-бап: Зиминға кириш
6-12-бап: Зиминни егиләш
13-22-бап: Зиминниң чәк ташлинип, 12 қәбилигә тәқсим қилиниши
23-24-бап: Йәшуаниң хәлиққә ахирқи агаһ-җекиләшлири; униң өлүми вә дәпнә қилиниши

••••••••

Йәшуа

Пәрвәрдигарниң Йәшуа пәйғәмбәрни чақириши, униңға вәзипә тапшуруши

1 [1] Вә Пәрвәрдигарниң қули болған Муса вапат болғандин кейин шундақ болдики,
Пәрвәрдигар Мусаниң хизмәткари, Нунниң оғли Йәшуаға сөз қилип мундақ деди: —
[2] Мениң қулум Муса вапат болди. Әнди сән қозғилип, бу хәлиқниң һәммисини башлап
Иордан дәриясидин өтүп, Мән уларға, йәни Исраилларға тәғдим қилидиған зиминға
киргин. [3] Мән Мусаға ейтқинимдәк, путуңларниң тапини қәйәргә тәккән болса, шу
җайни силәргә бәрдим; [4] чегараңлар чөл-баявандин тартип Ливанғичә, Һиттийларниң
зиминини өз ичигә елип, Әфрат дәриясидин күн петиштики Оттура Деңизғичә боли-
ду. [5] Сениң барлиқ һаят күнлириңдә һеч ким саңа қарши туралмайду. Мән Өзәм Муса
билән биллә болғандәк сениң билән биллә болуп, сени һәргиз ташливәтмәймән. [6] Сән
җүръәтлик вә қәйсәр болғин; чүнки сән бу хәлиқни Мән ата-бовилириға беришкә қәсәм
билән вәдә қилған зиминға мирасхор қилип егилитисән. [7] Мениң қулум Муса саңа буй-
руған барлиқ қанунға әмәл қилишқа көңүл бөлүп, қәтъий җүръәтлик вә толиму қәйсәр
болғин; сән қәйәргила барсаң ишлириң ғәлибилик болуши үчүн униңдин йә оң йә солға
чәтнәп кәтмә; [8] бу қанун китавини өз ағзиңдин нери қилмай, униң ичидә пүтүлгәнниң
һәммисини тутуп, уни кечә-күндүз зикир қилип ойла; шундақ қилсаң йоллириңда ғәли-
билик болуп, өзәң ронақ таписән. [9] Мана саңа: — Җүръәтлик вә қәйсәр бол, дәп буйруған
едимғу? Шуңа һеч вәһимигә чүшмә, җүрәксиз болма; чүнки қәйәргә барсаң Пәрвәрдигар
Худайиң сән билән биргидур.

Йәшуаниң хәлиқни Қанаанға кирип җәң қилишқа тәйярлиши

[10] Шуниң билән Йәшуа хәлиқниң башлириға буйруп: —
[11] Силәр чедиргаһтин өтүп хәлиққә: — Өзәңлар үчүн озуқ-түлүк тәйяр қилиңлар, чүнки
үч күн тошқанда силәр Иордан дәриясидин өтүп Пәрвәрдигар Худайиңлар силәргә бе-
ридиған зиминни егиләш үчүн кирисиләр, — дәңлар, деди.
[12] Йәшуа Рубәнләр билән Гадлар вә Манассәһниң йерим қәбилисигә сөз қилип: —
[13] Худаниң қули болған Мусаниң силәргә буйруп: — Пәрвәрдигар Худайиңлар силәргә
арамлиқ ата қилип бу зиминни силәргә бәргән, дәп ейтқинини есиңларда тутуңлар.

1:1 **«Вә Пәрвәрдигарниң қули болған Муса вапат болғандин кейин...»** — мошу җүмлә «вә» дегән сөз билән башлинип, «Йәшуа» дегән китапниң «Қанун Шәрһи» дегән китап билән зич бағланғанлиғини көрситиду. «Қан.» 34:12-айәтни көрүң.
1:1 Қан. 1:38; 34:5
1:2 **«Мениң қулум Муса вапат болди»** — оқурмәнләрниң есидә барки, Муса таққа чиқип Худаниң һозурида ялғуз өлгән вә Худа тәрипидин дәпнә қилинған. Һеч ким бу ишларға көз гувачи болмиған еди («Қан.» 34:5-6).
1:3 Қан. 11:24; Йә. 14:9
1:4 **«Оттура Деңизғичә...»** — ибраний тилида «Улуқ Деңизғичә...».
1:5 Қан. 31:6, 8; Ибр. 13:5, 6
1:6 Қан. 31:23
1:7 **«...қәтъий җүръәтлик вә толиму қәйсәр болғин»** — һәр қандақ киши Худаниң әмирлиригә асасән барлиқ хәлиққә йетәкчилик қилип, хәлиқниң ишлирини идарә қилиш үчүн интайин җүръәтлик болуши керәк.
1:7 Қан. 5:32; 28:14
1:8 **«китаптики бу қанун китави»** — (яки «муқәддәс қанундики бу китап» яки «китаптики бу қанун») — яки «Қанун Шерһи» яки «Муса пәйғәмбәрниң бәш китави»ни (йәни «Яритилиш», «Мисирдин Чиқиш», «Лавийлар» «Чөл-баявандики сәпәр», шундақла «Қанун Шерһи»ни) көрситиду.
1:8 Зәб. 1:2
1:13 **«Пәрвәрдигар Худайиңлар .... бу зиминни силәргә бәргән, дәп ейтқинини есиңларда тутуңлар»** — Муса пәйғәмбәрниң «Худа... силәргә арамлиқ ата қилип бу зиминни силәргә бәргән» дегән сөзлири мошу икки йерим

14-15 Хотун бала-җақаңлар вә чарпайлириңлар Муса өзи силәргә тәқсим қилған, Иордан
дәриясиниң бу тәрипидики зиминда қалсун, лекин араңларда қанчилик батур палван
болсаңлар, силәр өз қериндашлириңларниң алдида сәптә туруп уларға ярдәм берип
җәң қилиңлар; таки Пәрвәрдигар Худайиңлар қериндашлириңларға силәргә ата қилғи-
ниға охшаш арам ата қилип, қериндашлириңларға у уларға мирас қилип беридиған
зиминни егиләтгичә шундақ қилиңлар. Андин силәр тәвәлигиңлар болған зиминни,
йәни Худаниң қули болған Муса силәргә тәқсим қилған, Иордан дәриясиниң күн чиқиш
тәрипидики бу зиминни егиләш үчүн қайтип бериңлар, — деди.
16 Улар Йәшуаға җавап берип: — Сән бизгә әмир қилғанниң һәммисигә әмәл қилимиз,
сән бизни қәйәргә әвәтсәң, шу йәргә баримиз. 17 Биз һәммә ишта Мусаниң сөзигә қу-
лақ салғинимиздәк саңа қулақ салимиз; бирдин-бир тилигимиз, Пәрвәрдигар Худай-
иң Муса билән биллә болғандәк сениң биләнму биллә болғай! 18 Кимки сениң әмриңгә
итаәтсизлик қилип, сән бизгә буйруған һәр қандақ сөзлириңгә қулақ салмиса, өлтүрү-
лиду! Сән пәқәтла җүръәтлик вә қәйсәр болғин, — деди.

Чарлиғучиларни әвәтиш

2 1 Андин кейин Нунниң оғли Йәшуа икки чарлиғучини Шиттимдин әвәтип уларға: —
Силәр берип у зиминни, болупму Йерихо шәһирини чарлап келиңлар, деди. Шуниң
билән улар у йәргә берип, Раһаб атлиқ бир паһишиниң өйигә кирип қонди. 2 Лекин
бириси келип Йерихо падишасиға: — Бүгүн кечә Исраиллардин бир нәччә киши бу
зиминни чарлиғили кәпту, дәп хәвәр йәткүзди.
3 Шуниң билән Йерихо падишаси Раһабниң қешиға адәм әвәтип: — Сениң қешиңға ке-
лип, өйүңгә киргән шу кишиләрни бизгә тапшуруп бәргин, чүнки улар бу зиминниң һәр
йерини пайлиғили кәпту, — деди.
4 Лекин у аял у икки кишини елип чиқип йошуруп қойған еди; у җавап берип: — Дәрвәқә
бу кишиләр мениң қешимға кәлди, лекин мән уларниң нәдин кәлгәнлигини билмидим;
5 қараңғу чүшүп, қовуқни етидиған вақит кәлгәндә шундақ болдики, бу адәмләр чиқип
кәтти. Мән уларниң қәйәргә кәткинини билмәймән. Уларни тездин қоғлисаңлар, чоқум
йетишивалисиләр, — деди.
6 Лекин у аял уларни өгүзгә елип чиқип, өгүзниң үстидә рәтләп йейип қойған зиғир па-
халлириниң астиға йошуруп қойған еди. 7 У вақитта уларниң кәйнидин издәп қоғлиғу-
чилар Иордан дәриясиниң йоли билән чиқип дәрия кечиклиригичә қоғлап барди. Улар-
ни қоғлиғучилар шәһәрдин чиқиши биләнла, шәһәрниң қовуқи тақалди.
8 Шу вақитта, у иккилән техи ухлашқа ятмиған еди, Раһаб өгүзгә чиқип уларниң қешиға
берип 9 уларға: — Пәрвәрдигарниң бу зиминни силәргә мирас қилип бәргәнлигини,
шундақла силәрдин болған вәһимәңлар бизләргә чүшүп, бу зиминдикиләрниң һәмми-
си алдиңларда һалидин кетәй дегинини билимән; 10 чүнки биз силәр Мисирдин чиққи-
ниңларда Пәрвәрдигарниң алдиңларда Қизил Деңизни қорутқанлиғини, шундақла
силәрниң Иордан дәриясиниң у тәрипидики Аморийларниң икки падишаси Сиһон
билән Огни қандақ қилғанлиғиңларни, уларни мутләқ йоқатқанлиғиңларни аңлидуқ.
11 Буни аңлап җүригимиз су болуп, силәрниң сәвәвиңлардин һәр қайсимизниң роһи
чиқип кәтти. Чүнки Пәрвәрдигар Худайиңлар болса жуқурида, асманларниң һәмдә

қәбилиниң Иордан дәриясиниң **шәриқ тәрипидин** өзлири үчүн балдурла йәр-зимин егилигәнлигини көрситиду. Хәлиқ һазир дәриядин өтүп ғәрбий тәрәптики зиминни егиләшкә кириду. Муса пәйғәмбәрниң бу сөзлири «Қан.» 3:18-20дә тепилиду.

1:14-15 **«бу тәрәп»** — дәрияниң шәриқ тәрипи, һазирқи Сурийә зиминини көрситиду.

2:10 Мис. 14:21; Чөл. 21:24, 34; Йә. 4:23

төвәндә йәрниң Худасидур.[12-13] Әнди силәрдин өтүнимәнки, мән силәргә көрсәткән һиммитим үчүн силәрму мениң атамниң җәмәтигә һиммәт қилишқа Пәрвәрдигарниң нами билән маңа қәсәм қилиңлар, шундақла ата-анамни, ака-ука, ача-сиңил қериндашлиримни вә уларға тәвә барлиғиға чеқилмаслиғиңлар, җенимизни тирик қалдуруп, өлүмдин қутқузушуңлар тоғрисида маңа бир капаләт бәлгүсини бериңлар, — деди.
[14] Иккилән униңға: — Әгәр сән бу ишимизни ашкарилап қоймисаң, силәр жениңлардин айрилсаңлар, бизму җенимиздин айрилғаймиз! Шуниңдәк шундақ болидуки, Пәрвәрдигар бизгә бу зиминни егә қилғузғанда, биз җәзмән силәргә меһриванларчә вә сәмимий муамилидә болимиз, деди.
[15] Шуниң билән аял уларни пәнҗиридин бир тана билән чүширип қойди (чүнки униң өйи шәһәрниң сепилида болуп, у сепилниң үстидә олтиратти).

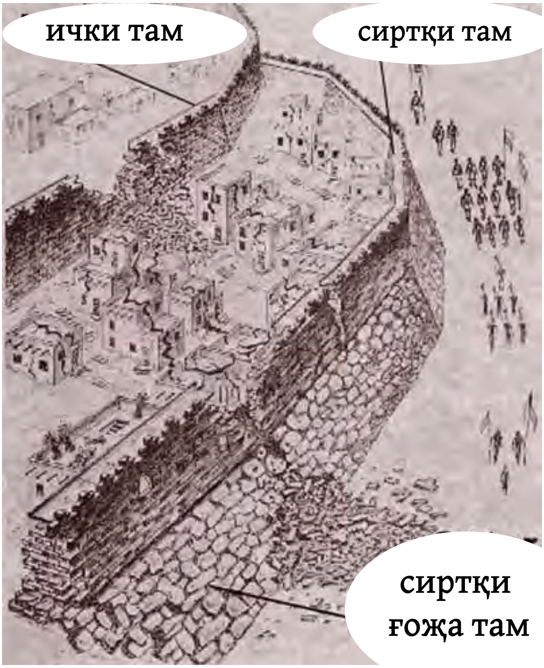

Йерихо шәһиридики қош қатламлиқ сәпилләр

[16] Аял у иккисигә: — Қоғлиғучилар силәргә учрап қалмаслиғи үчүн, таққа чиқип, у йәрдә үч күн йошурунуп туруңлар; қоғлиғучилар шәһәргә қайтип кәлгәндин кейин, андин силәр өз йолуңларға маңсаңлар болиду, — деди.
[17] Иккиси аялға: — Әгәр сән бизниң дегинимиздәк қилмисаң, сән бизгә қилғузған қәсәмдин халас болимиз: — [18] Мана, биз зиминға киргән чағда, сән бизни чүширишкә ишләткән бу қизил танини пәнҗиригә бағлап қойғин; андин ата-анаңни, ака-ука қериндашлириңни, шундақла атаңниң барлиқ җәмәтидикиләрни өйүңгә, өзәңгә жиғип җәм қилғин.
[19] Шундақ болидуки, өйүңниң ишиклиридин ташқириға чиққан һәр киминиң қени өз бешида болиду; биз униңға мәсъул әмәсмиз; лекин бирәв өйүңдә сән билән биллә болған

2:11 Қан. 4:39

бирисиниң үстигә қол салса, ундақта униң қени бизниң бешимизға чүшкәй! [20] Әгәр сән бу
ишимизни ашкарилап қойсаң, сән бизгә қилғузған бу қәсәмдин халас болимиз, — деди.
[21] Раһаб җавап берип: — Силәрниң дегиниңләрдәк болсун дәп, уларни йолға селип қой-
ди. Улар кәткәндин кейин, аял пәнҗиригә у қизил танини бағлап қойди.
[22] У иккиси у йәрдин айрилип, таққа чиқип, қоғлиғучилар шәһәргә қайтип кәткичә у
йәрдә үч күн турди. Қоғлиғучилар йол бойидики һәммә йәрни издәпму уларни тапал-
миди. [23] Андин бу иккиси тағдин чүшүп, қайтип маңди; улар дәриядин өтүп, Нунниң
оғли Йәшуаниң қешиға келип, бешидин кәчүргәнлириниң һәммисини униңға дәп бәр-
ди. [24] Улар Йәшуаға: — Пәрвәрдигар дәрвәқә барлиқ зиминни қолимизға тапшурди; зи-
минда туруватқанларниң һәммиси бизниң түпәйлимиздин роһи чиқип кәтти, — деди.

Исраилниң Иордан дәриясидин өтүши

3 [1] Йәшуа әтиси таң сәһәрдә туруп, пүткүл Исраил билән Шиттимдин айрилип
Иордан дәриясиға кәлди; улар дәриядин өткичә шу йәрдә барғаһ тикип турди. [2] Үч
күн тошуп, сәрдарлар чедиргаһтин өтүп, [3] хәлиққә әмир қилип: — Силәр Пәрвәрдигар
Худайиңларниң әһдә сандуғини, йәни Лавийларниң уни көтирип маңғинини көргән
һаман, турған орнуңлардин қозғилип, әһдә сандуғиниң кәйнидин әгишип меңиңлар.
[4] Лекин униң билән силәрниң арилиғиңларда икки миң гәз арилиқ қалсун; қайси йол
билән маңидиғиниңларни билишиңлар үчүн, униңға йеқинлашмаңлар; чүнки силәр
илгири мошу йол билән меңип бақмиғансиләр, — деди.
[5] Йәшуа хәлиққә: — Өзәңларни пак-муқәддәс қилиңлар, чүнки әтә Пәрвәрдигар араңлар-
да мөҗизә-караматләрни көрситиду, — деди.[6] Андин Йәшуа каһинларға: — Әһдә сан-
дуғини көтирип хәлиқниң алдида дәриядин өтүңлар, дәп буйрувиди, улар әһдә сан-
дуғини елип хәлиқниң алдида маңди.
[7] Пәрвәрдигар Йәшуаға сөз қилип: — һәммә Исраилниң Мениң Муса билән биллә болғи-
нимдәк, сениң биләнму биллә болидиғанлиғимни билиши үчүн бүгүндин етиварән
сени уларниң нәзиридә чоң қилимән. [8] Әнди сән әһдә сандуғини көтәргән каһинларға:
— Силәр Иордан дәриясиниң сүйиниң бойиға йетип кәлгәндә, Иордан дәрияси ичидә
туруңлар, — дегин, — деди.
[9] Йәшуа Исраилларға: — Бу яққа келиңлар, Пәрвәрдигар Худайиңларниң сөзини
аңлаңлар, деди.
[10-11] Андин Йәшуа: — Мана, силәр шу иш арқилиқ мәңгүлүк һаят Тәңриниң араңларда
екәнлигини, шундақла Униң силәрниң алдиңлардин Һиттийлар, Гиргашийлар, Амо-
рийлар, Қананийлар, Пәриззийлар, Һивийлар, Йәбусийларни һайдиветидиғанлиғини
билисиләр — пүткүл йәр-зиминниң егисиниң әһдә сандуғи силәрниң алдиңларда Иор-
дан дәрияси ичидин өткүзүлиду.[12] әнди Исраилниң қәбилилиридин он икки адәмни
таллаңлар, һәр қайси қәбилидин бирдин болсун; [13] шундақ болидуки, пүткүл йәр-зи-
минниң Егиси болған Пәрвәрдигарниң әһдә сандуғини көтәргән каһинларниң тапини
Иордан дәриясиниң сүйигә тәккәндә, Иордан дәриясиниң сүйи, йәни баш еқинидин
еқип кәлгән сулар үзүп ташлинип, дәрия көтирилип дөң болиду, — деди.
[14] Әнди шундақ болдики, хәлиқ чедирлиридин чиқип Иордан дәриясидин өтмәкчи
болғанда, әһдә сандуғини көтәргән каһинлар хәлиқниң алдида маңди; [15] әһдә сандуғи-

2:19 Мат. 27:25
3:7 Йә. 1:5
3:13 Зәб. 113:3
3:14 Рос. 7:45

ни көтәргүчиләр Иордан дәриясиға йетип келип, путлири суға тегиши биләнла (орма
вақтида Иордан дәриясиниң сүйи дәрияниң икки қирғиқидин тешип чиқиду), [16] жуқу-
ри еқиндики сулар хелә жирақтила, Зарәтанниң йенидики Адәм шәһириниң йенида
тохтап, дөң болди; Арабаһ түзләңлиги бойидики деңизға, йәни «Шор Деңизи»ға еқип
чүшүватқан кейинки еқими үзүлүп қалди; хәлиқ болса Йерихо шәһириниң удулидин
дәриядин өтүп мәнди. [17] Пүткүл Исраил қуруқ йәрни дәссәп, барлиқ хәлиқ Иордан дәри-
ясидин пүтүнләй өтүп болғичилик, Пәрвәрдигарниң әһдә сандуғини көтәргән каһинлар
Иордан дәриясиниң оттурисида қуруқ йәрдә мәзмут турди.

Дәриядин өткәнлиги хатириләш

4 [1] Пүткүл хәлиқ Иордан дәриясидин тамамән өтүп болғанда, Пәрвәрдигар Йәшуаға сөз
қилип: —
[2] Хәлиқниң арисидин он икки адәмни таллиғин, һәр қәбилидин бирдин адәм болсун,
[3] уларға: — Силәр Иордан дәриясиниң оттурисидин, каһинларниң путлири мәзмут
турған җайдин он икки ташни елип, уларни көтирип келип өзәңлар бүгүн кечә барғаһ
тикидиған йәргә қоюңлар, дегин, деди.
[4] Шуниң билән Йәшуа һәр қәбилидин бирдин адәмни, йәни Исраиллар арисидин тал-
лиған он икки кишини чақирди; [5] андин Йәшуа уларға: — Силәр Иордан дәриясиниң от-
турисиға чүшүп Пәрвәрдигар Худайиңларниң әһдә сандуғиниң алдиға берип, Исраил-
ниң он икки қәбилисиниң саниға мас һалда бирдин ташни елип мүрәңләргә қоюңлар.
[6] Чүнки бу араңларда бир әсләтмә-бәлгү болиду; кәлгүсидә балилириңлар: — Бу ташлар-
ниң силәргә немә әһмийити бар? — дәп сорап қалса, силәр уларға: —
[7] Иордан дәриясиниң сулири Пәрвәрдигарниң әһдә сандуғиниң алдида үзүп қоюлди; әһдә
сандуғи Иордан дәриясидин өткүзүлгәндә Иордан дәриясиниң сулири үзүп қоюлди; шуңа
бу ташлар Исраилларға мәңгүлүк бир әсләтмә-бәлгү болиду, — дәп җавап берисиләр.
[8] Шуниң билән Исраиллар Йәшуа уларға буйруғандәк қилди. Пәрвәрдигарниң Йәшуаға
қилған әмри бойичә Исраилниң қәбилилириниң саниға мувапиқ Иордан дәриясиниң от-
турисидин он икки ташни елип, қонидиған җайға көтирип берип, шу йәрдә қоюп қойди.
[9] Буниңдин башқа Йәшуа Иордан дәриясиниң оттурисида әһдә сандуғини көтәргән
каһинларниң путлири мустәһкәм турған җайда он икки ташни тикләп қойди. Бу ташлар
болса бүгүнгичә шу йәрдә туриду.
[10] Пәрвәрдигар Йәшуаға хәлиққә ейтишқа тапилиған барлиқ ишлар орунланғичилик,
йәни Муса әслидә Йәшуаға буйруғанлириниң һәммиси бежа кәлтүрүлгичә, әһдә сан-
дуғини көтәргән каһинлар Иордан дәриясиниң оттурисида тохтап турди. Хәлиқ шу
йәрдин тездин өтүвататти. [11] Шундақ болдики, барлиқ хәлиқ тамамән өтүп болғанда,
Пәрвәрдигарниң әһдә сандуғи билән каһинлар хәлиқниң алдидин өтти. [12] Рубәнләр
билән Гадлар вә Манассәһниң йерим қәбилисидикиләрму Мусаниң уларға буйруғини-
дәк сәптә түзүп Исраилларниң алдида дәриядин өтти. [13] Җәмий болуп қириқ миңчә қу-
ралланған киши Пәрвәрдигарниң алдидин өтүп, Йерихо түзләңликлиригә келип, җәң
қилишқа тәйяр турди.

3:15 1Тар. 12:16
3:16 **«Адәм шәһири»** — «Адәм» шәһәрниң нами. **«Шор деңизи»** — һазир «Өлүк Деңиз» дәп атилиду.
4:1 Йә. 3:12
4:7 Йә. 3:13
4:12 **«...Мусаниң уларға буйруғинидәк сәптә түзүп,...»** — яки «Мусаниң уларға буйруғинидәк қурал-ярақларни көтирип,...».
4:12 Чөл. 32:20, 29

[14] У күни Пәрвәрдигар Йәшуани пүткүл Исраилниң нәзиридә чоң қилди; улар униң
пүтүн өмридә Мусадин қорққандәк униңдинму қорқти.
[15] Пәрвәрдигар Йәшуаға сөз қилип: —
[16] Һөкүм-гувалиқ сандуғини көтәргән каһинларға: — Иордан дәриясидин чиқиңлар, дәп
буйруғин, деди.

[17] Шуңа Йәшуа каһинларға: — Иордан дәриясидин чиқиңлар, дәп буйруди. [18] Шундақ бол-
дики, Пәрвәрдигарниң әһдә сандуғини көтәргән каһинлар Иордан дәриясиниң оттуриси-
дин чиқип, путлириниң тапини қуруқлуқни дәссиши биләнла, Иордан дәриясиниң сүйи
йәнә өз жайиға қайтип келип, авалқидәк икки қирғиқиғичә тешип еқишқа башлиди.
[19] Хәлиқ болса биринчи айниң онинчи күни Иордан дәриясидин өтүп, Йерихониң
шәрқиниң әң чәт тәрипидики Гилгалға келип чедирғаһ тикти.
[20] Улар Иордан дәриясидин алғач кәлгән он икки ташни болса, Йәшуа уларни Гилгал-
да тикләп қойди; [21] андин Исраилларға: — Кейин балилириңлар өз атилиридин: — Бу
ташларниң әһмийити немә, дәп сориса, [22] силәр балилириңларға мундақ уқтуруп қо-
юңлар: — «Исраил илгири қуруқ йәрни дәссәп Иордан дәриясидин өткән еди; [23] чүнки
Пәрвәрдигар Худайиңлар биз Қизил Деңиздин өткичә алдимизда униң сулирини қуру-
туп бәргәндәк, Пәрвәрдигар Худайиңлар силәр өткичә алдиңларда Иордан дәриясиниң
сүйини қурутуп бәрди; [24] йәр йүзидики барлиқ әлләр Пәрвәрдигарниң қолиниң қанчи-
лик күчлүклүгини билсун, шундақла силәрниң Пәрвәрдигар Худайиңлардин һемишә
қорқушуңлар үчүн У шундақ қилди» — деди.

5 [1] Шундақ болдики, Иордан дәриясиниң ғәрип тәрипидики Аморийларниң һәммә
падишалири билән деңизниң йенидики Қананийларниң һәммә падишалири
Пәрвәрдигарниң Исраиллар өтүп кәткичә уларниң алдидин Иордан сулирини қандақ
қурутуп бәргинини аңлиғанда, жүрәклири су болуп, Исраилларниң сәвәвидин уларниң
роһи чиқай дәп қалди.

Йеңи бир дәвирниң сүннәт қилиниши

[2] У вақитта Пәрвәрдигар Йәшуаға сөз қилип: — Сән чақмақ ташлиридин пичақларни
ясап, Исраилларни иккинчи қетим хәтнә қилғин, деди.
[3] Шуниң билән Йәшуа чақмақ ташлиридин пичақларни ясап, Исраилларни «Хәтнилик
дөңлүги»дә хәтнә қилди. [4] Йәшуаниң уларни хәтнә қилишиниң сәвәви шу едики, Ми-
сирдин чиққан жәңгә яриғидәк һәммә әркәкләр Мисирдин чиққандин кейин чөллүк-
ниң йолида өлүп түгигән еди. [5] Чүнки Мисирдин чиққан барлиқ хәлиқ хәтнә қилинған
болсиму, лекин Мисирдин чиқип чөллүкниң йолида жүргән вақитта Исраил арисида
туғулғанларниң һәммиси хәтнисиз қалған еди; [6] Чүнки әслидә Пәрвәрдигарниң авазиға
қулақ салмиған, Мисирдин чиққан хәлиқ ичидики жәңгә яриғидәк барлиқ әркәкләр
өлүп түгигичә Исраиллар қириқ жил чөлдә жүргән еди; Пәрвәрдигар уларға: — Силәрни

4:14 Йә. 3:7
4:16 **«Һөкүм-гувалиқ сандуғи»** — мошу йәрдә «һөкүм-гувалиқ» Худаниң Исраилға болған түп әмирлирини, шундақла униң Исраил билән болған әһдисини көрситиду; Худаниң муқәддәс маһийити вә характери шу әмирләрдә аян қилинғачқа, «һөкүм-гува» дәпму атилиду. Оқурмәнләргә аянки, шу әмирләр әһдә сандуғи ичидә сақлақлиқ таш тахтайлар үстидә пүтүклүк еди. Шуңа бәзидә сандуқ «һөкүм-гувалиқ сандуғи», ибадәт чедири «һөкүм-гувалиқ чедири» дәп атилиду.
4:23 Мис. 14:21
5:2 Мис. 4:25
5:3 **«Хәтнилик дөңлүги»** — ибраний тилида «Гибеаһ һааралот».

Мән ата-бовилириңларға беришкә қәсәм билән вәдә қилған зиминни, йәни сүт билән
һәсәл ақидиған жутни көргүчиләр қилмаймән, дәп қәсәм қилған еди. [7] Лекин Пәрвәр-
дигар уларниң орнини бастурған әвлатлири болса, йолда хәтнә қилинмиғачқа, Йәшуа
өзи уларни хәтнә қилди. [8] Барлиқ хәлиқ хәтнә қилинип, сақайғичилик чедирлирида, өз
орунлиридин чиқмай турди.
[9] У вақитта Пәрвәрдигар Йәшуаға: — Бүгүн Мән Мисирниң ар-номусини үстүңлардин
жумилитивәттим, деди. Шуниң билән у жайға «Гилгал» дәп нам қоюлуп, таки бүгүн-
гичә шундақ аталмақта.
[10] Шуниң билән Исраиллар Гилгалда чедир тикип турди. Биринчи айниң он төртинчи күни
ахшими Йерихо дияриниң түзләңликлиридә «өтүп кетиш һейти»ни өткүзди. [11] «Өтүп ке-
тиш һейти»ниң әтиси улар шу йәрниң ашлиқ мәһсулатлиридин йеди, җүмлидин шу күни
петир нанларни вә қомачларни йеди. [12] Улар шу зиминниң ашлиқ мәһсулатлиридин йе-
гәндин кейин, әтиси «манна»ниң чүшүши тохтиди. Шу вақиттин тартип Исраилларға һеч
манна болмиди; шу жилда улар Қанаан зимининиң мәһсулатлиридин йеди.

Йерихо шәһириниң үстидин ғәлибә қилиш

[13] Амма Йәшуа Йерихоға йеқин кәлгәндә, бешини көтирип қаривиди, мана униң алдида
суғурулған қилични тутуп турған бир адәм туратти. Йәшуа униң қешиға берип униң-
дин: — Сән биз тәрәптиму, яки дүшмәнлиримиз тәрәптиму? — дәп сориди.
[14] У җавап берип: — Яқ, ундақ әмәс, бәлки Мән Пәрвәрдигарниң қошунлириниң Сәрдари
болуп кәлдим» — деди.
Йәшуа йәргә дүм жиқилип сәҗдә қилип униңға: — Рәббимниң қулиға немә тапшуруқ-
лири баркин? дәп сориди.
[15] Пәрвәрдигарниң қошунининиң Сәрдари Йәшуаға: — Путуңдики кәшиңни салғин, чүнки
сән турған йәр муқәддәс җайдур, девиди, Йәшуа шундақ қилди.

[16] Йерихо сепилиниң қовуқ-дәрвазилири Исраилларниң сәвәвидин мәһкәм етилип, һеч
ким чиқалмайтти, һеч ким кирәлмәйтти.
6 [1] Пәрвәрдигар Йәшуаға сөз қилип: — Мана, Мән Йерихо шәһирини, падишасини һәмдә
батур җәңчилирини қолуңға тапшурдум.
[2] Әнди силәр, йәни барлиқ җәңчиләр шәһәрни бир қетим айлинип меңиңлар; алтә күн-
гичә һәр күни шундақ қилиңлар. [3] Һәмдә йәттә каһин әһдә сандуғиниң алдида қочқар
мүңгүзидин етилгән йәттә бурғини көтирип маңсун; йәттинчи күнигә кәлгәндә силәр
шәһәрни йәттә қетим айлинисиләр; каһинлар бурғиларни чалсун. [4] Шундақ болидуки,

5:6 Чөл. 14:23
5:9 **«Мисирниң ар-номуси»** — бу немини көрситиду? Бизниңчә у мундақ үч җәһәтни өз ичигә алиду: (1) сүннәт қилиниши билән улар бутпәрәс Мисирлиқларға охшимайдиған болди, Худаниң әһдисигә бағланған кишиләрдин болди («Яр.» 17:10-14ни көрүң); (2) Мисирлиқлар әслидә уларни мазақ қилип: «улар чөл-баяванда өлмәй қалмайду» дегән болуши мүмкин («Мис.» 32:12); улар вәдә қилинған зиминға кириши билән бу мазақ сөзи йоқ болатти; (3) Исраиллар һазир қуллуқта қелиш номуслуғидин азат болған. **«Гилгал»** — «жумилаш» дегән мәнада.
5:10 Мис. 12:6
5:11 Мис. 12:39; Лав. 2:14
5:13 Мис. 23:23
5:14 **«Йәшуа йәргә дүм жиқилип сәҗдә қилип...»** — хелә рошәнки, Йәшуа бу затни Худаниң сүпитидә дәп билип сәҗдә қилғанда, у зат уни тосумиди. Кейин (6:2) «Пәрвәрдигарниң қошунининиң Сәрдари» болған шу зат Пәрвәрдигардәк сөзләйду. Бу «Пәрвәрдигарниң Пәриштиси» — Худаниң өзини ашкарилиши болуп, йәни Мәсиһниң Өзидин башқа һеч ким әмәстур. «Яр.» 16:7ни вә изаһатни көрүң.
5:14 Яр.17:1-3; Мис.23:20-22
5:15 Мис.3:5

улар қочқар бурғилири билән созуп бир аваз чиқарғинида, барлиқ кишиләр бурғиниң
авазини аңлап, қаттиқ тәнтәнә қилип товлисун; буниң билән шәһәрниң сепиллири те-
гидин өрүлүп чүшиду, һәр бир адәм алдиға қарап етилип кириду, — деди.
[5] Шуниң билән Нунниң оғли Йәшуа каһинларни чақирип уларға: — Силәр әһдә сандуғи-
ни көтирип меңиңлар; йәттә каһин Пәрвәрдигарниң әһдә сандуғиниң алдида йәттә
қочқар бурғисини көтирип маңсун, деди
[6] У хәлиққә: — Чиқип шәһәрни айлиниңлар; қураллиқ ләшкәрләр Пәрвәрдигарниң әһдә
сандуғиниң алдида маңсун, деди.
[7] Йәшуа буни хәлиққә буйруғандин кейин, Пәрвәрдигарниң алдида йәттә қочқар бурғи-
сини көтәргән йәттә каһин алдиға меңип бурғиларни чалди; Пәрвәрдигарниң әһдә сан-
дуғи болса уларниң кәйнидин елип меңилди. [8] Қураллиқ ләшкәрләр бурға челиватқан
каһинларниң алдида маңди; әһдә сандуғиниң арқидин қоғдиғучи қошун әгишип маңди.
Каһинлар маңғач бурға чалатти.

[9] Йәшуа хәлиққә буйруп: — Мән силәргә: «Товлаңлар» демигичә нә товлимаңлар, нә ава-
зиңларни чиқармаңлар, нә ағзиңлардин һеч бир сөзму чиқмисун; лекин силәргә «Тов-
лаңлар» дегән күнидә, шу чағда товлаңлар, — дегән еди.
[10] Шу тәриқидә улар Пәрвәрдигарниң әһдә сандуғини көтирип шәһәрни бир айланди.
Халайиқ чедиргаһқа қайтип келип, чедиргаһда қонди.
[11] Әтиси Йәшуа таң сәһәрдә қопти, каһинларму Пәрвәрдигарниң әһдә сандуғини йәнә
көтәрди; [12] Пәрвәрдигарниң әһдә сандуғиниң алдида йәттә қочқар бурғисини көтәргән
йәттә каһин алдиға меңип тохтимай челип маңатти; каһинлар маңғач бурға чалғанда,
қураллиқ ләшкәрләр уларниң алдида маңди, арқидин қоғдиғучи қошун әгишип маңди.
[13] Иккинчи күниму улар шәһәрниң әтрапини бир қетим айлинип, йәнә чедиргаһқа йе-
нип кәлди. Улар алтә күнгичә шундақ қилип турди.
[14] Йәттинчи күни улар таң сәһәрдә қопуп, охшаш һаләттә йәттә қетим шәһәрниң әтрапи-
ни айланди; пәқәт шу күнила улар шәһәрниң әтрапини йәттә қетим айланди. [15] Йәттин-
чи қетим айлинип болуп, каһинлар бурға чалғанда Йәшуа хәлиққә: — Әнди товлаңлар!
Чүнки Пәрвәрдигар шәһәрни силәргә тапшуруп бәрди! [16] Лекин шәһәр вә униң ичидики
барлиқ нәрсиләр Пәрвәрдигарға мутләқ аталғанлиғи үчүн силәргә «һарам»дур; пәқәт
паһишә аял Раһаб билән униң пүтүн өйидикиләрла аман қалсун; чүнки у биз әвәткән әл-
чилиримизни йошуруп қойған еди. [17] Лекин силәр қандақла болмисун «һарам» дәп бе-
китилгән нәрсиләрдин өзәңларни тартиңлар; болмиса, «һарам» қилинған нәрсиләрдин
елишиңлар билән өзәңларни һарам қилип, Исраилниң чедиргаһиниму һарам қилип
униң үстигә апәт чүширисиләр. [18] Амма барлиқ алтун-күмүч, мис вә төмүрдин болған
нәрсиләр болса Пәрвәрдигарға муқәддәс қилинсун; улар Пәрвәрдигарниң ғәзнисигә
киргүзулсун, — деди.

[19] Шуниң билән хәлиқ товлишип, каһинлар бурға чалди. Шундақ болдики, хәлиқ бурға

6:12 **«каһинлар маңғач бурға чалғанда, қураллиқ ләшкәрләр уларниң алдида маңди, арқидин қоғдиғучи қошун әгишип маңди»** — яки «қураллиқ адәмләр болса уларниң алдида маңди, арқидин қоғдиғучи қошун әгишип бурға чалғач маңди».
6:16 **«Пәрвәрдигарға мутләқ аталғанлиғи үчүн силәргә һарам болиду»** — «һарам» ибраний тилида «һәрәм». Мошу уқум ибраний тилида пәқәт «Пәрвәрдигарға «һәрәм» дәп атилиду» дегән сөзләр билән ипадилиниду. Ибраний тилида «һәрәм» дәп бекитилгән һәр бир нәрсә адәттә мутләқ һалак қилиниши керәк (24-айәтни көрүң). Лекин мошу қетим шәһәрдин елинған металдин ясалған нәрсиләр Пәрвәрдигарниң йолида ишлитилишкә сақлансун, дәп буйрулған еди (19-айәтни көрүң).
6:18 Чөл. 31:54

авазини аңлиғинида интайин қаттиқ товливиди, сепил тегидин өрүлүп чүшти; хәлиқ
униң үстидин өтүп, һәр бири өз алдиға атлинип кирип, шәһәрни ишғал қилди. [20] Улар
әр-аял болсун, қери-яш болсун, қой-кала вә ешәкләр болсун шәһәр ичидики һәммини
қиличлап йоқатти.
[21] Йәшуа у зиминни чарлап кәлгән икки адәмгә: — Силәр у паһишә хотунниң өйигә ки-
рип, униңға бәргән қәсимиңлар бойичә уни вә униңға тәвә болғанларниң һәммисини
елип чиқиңлар, деди.
[22] Шуниң билән икки чарлиғучи яш жигит кирип, Раһабни ата-аниси билән қерин-
дашлириға қошуп һәммә нәрсилири билән елип чиқти; улар униң барлиқ уруқ-туққан-
лирини елип келип, уларни Исраилниң чедирғаһиниң сиртиға орунлаштуруп қойди.
[23] Халайиқ шәһәрни вә шәһәр ичидики һәммә нәрсиләрни от йеқип көйдүрүвәтти. Пәқәт
алтун-күмүч, мис вә төмүрдин болған қача-қуча әсвапларни жиғип, Пәрвәрдигарниң
өйиниң ғәзнисигә әкирип қойди.
[24] Лекин Йәшуа паһишә аял Раһабни, ата җәмәтидикиләрни вә униңға тәвә болғанлири-
ниң һәммисини тирик сақлап қалди; у бүгүнгичә Исраил арисида туруватиду; чүнки у
Йәшуа Йерихони чарлашқа әвәткән әлчиләрни йошуруп қойған еди.
[25] У чағда Йәшуа агаһ-бешарәт берип: — Бу Йерихо шәһирини қайтидин ясашқа қопқан
киши Пәрвәрдигарниң алдида қарғиш астида болиду; у шәһәрниң улини салғанда тунҗа
оғлидин айрилиду, шәһәрниң қовуқлирини орунлаштуридиған чағда кичик оғлидинму
айрилиду, — деди.
[26] Пәрвәрдигар Йәшуа билән биллә еди; униң нам-шөһрити пүткүл зиминға кәң тарқалди.

Ақанниң гуна қилип Исраил үстигә апәт чүшириши

7 [1] Лекин Исраил «һарам» нәрсиләр үстидә итаәтсизлик қилди; чүнки Йәһуда
қәбилисидин болған Зәраһниң әвриси, Забдиниң нәвриси, Карминиң оғли Ақан дегән
киши һарам дәп бекитилгән нәрсиләрдин алған еди. Буниң билән Пәрвәрдигарниң
ғәзиви Исраилға қозғалди.
[2] Йәшуа Йериходин Бәйт-Әлниң шәриқ тәрипидики Бәйт-Авәнниң йенида болған Айи
шәһиригә бир нәччә адәм әвәтип уларға: — У йәргә чиқип у зиминни чарлап келиңлар,
дәп буйруди. Шуниң билән у адәмләр чиқип Айи зиминини чарлап кәлди. [3] Улар қай-
тип келип, Йәшуаға: — һәммә хәлиқниң у йәргә беришиниң һаҗити йоқ екән, икки-үч
миңчә адәм болсила айиға һуҗум қилип уни егиләвалалайду; у йәрдә олтиришлиқ
кишиләр аз болғачқа, пүткүл хәлиқни аварә қилип у йәргә әвәтмигин, — деди
[4] Шуниң билән хәлиқтин үч миңчә киши у йәргә чиқти; лекин булар Айиниң адәмли-
ри алдидин қечип кетишти. [5] Айиниң адәмлири улардин оттуз алтичә кишини уруп
өлтүрди; қалғанларни сепил қовуқиниң алдидин Шебаримғичә қоғлап берип, у йәр-
дики даванда уларни уруп мәғлуп қилди. Андин хәлиқниң жүриги су болуп, қаттиқ
сарасимгә чүшти. [6] Йәшуа кийимлирини житип, Исраилниң ақсақаллири Пәрвәрди-
гарниң әһдә сандуғиниң алдида йәргә дүм жиқилип, башлириға топиларни чечип, у

6:19 Ибр. 11:30
6:21 Йә. 2:14; Ибр. 11:31
6:25 **«У чағда Йәшуа агаһ-бешарәт берип...»** — башқа бирхил тәрҗимиси: - «У чағда Йәшуа қәсәм ичип...». Лекин бизниңчә Йәшуаниң сөзи қәсәм әмәс. **«...шәһәрниң қовуқлирини орунлаштуридиған чағда кичик оғлидинму айрилиду»** — бу бешарәтниң әмәлгә ашурулуши «1Пад.» 16:34дә хатирилиниду.
6:25 1Пад. 16:34
7:1 Йә. 22:20; 1Тар. 2:7
7:5 **«...қалғанларни сепил қовуқиниң алдидин Шебаримғичә»** — яки «қалғанларни сепил қовуқиниң алдидин «дәзләр» дегән җайғичә».

йәрдә кәч киргичә йетип қалди. 7 Йәшуа: — Аһ, Рәб Пәрвәрдигар, сән бизни Аморий-
ларниң қолиға тапшуруп һалак қилиш үчүн, бу хәлиқни немишкә Иордан дәрияси-
ниң бу тәрипигә өткүзгәнсән? Биз Иордан дәриясиниң у тәрипидә турувәргән болсақ
боптикән! 8 Әй Рәббим! Исраил өз дүшмәнлириниң алдидин бурулуп қачқан йәрдә мән
немиму дейәләймән? 9 Қананийлар, шундақла зиминда барлиқ туруватқанлар буни
аңлиса бизни қапсивелип йәр йүзидин намимизни үзүп ташлайду; шу чағда Сән улуқ
нам-шөһритиң үчүн немиләрни қилисән?! — деди.
10 Лекин Пәрвәрдигар Йәшуаға җавап берип мундақ деди: — «Орнуңдин қоп! Немишкә
шундақ дүм ятисән? 11 Исраил гуна қилди! Улар йәнә Мән уларға тапилиған әһдәмгә хи-
лаплиқ қилип, һарам дәп бекитилгән нәрсиләрдин елип, оғрилиқ қилип, алдамчилиқ
қилип һәм һарам бекитилгәнни өз маллириниң арисиға тиқип қойди. 12 Шуңа Исраил-
лар дүшмәнлириниң алдида тик туралмайду; улар өзлирини «һарам» қилип бекитип,
мутләқ йоқитилишқа йүзләнгәчкә, дүшмәнлириниң алдидин бурулуп арқисиға қачиду.
Әгәр силәр «һарам» дәп бекитилгәнни араңлардин тамамән йоқ қилмисаңлар, мундин
кейин мән силәр билән биллә болмаймән.
13 Әнди сән туруп хәлиқни пак-муқәддәс қилип уларға: — «Әтә үчүн өзәңларни пак
қилиңлар; чүнки Исраилниң Худаси Пәрвәрдигар шундақ дәйду: — Әй Исраил, сән-
дә «һарам» дәп бекитилгән нәрсә бардур; бу һарам нәрсини араңлардин йоқ қил-
миғичилик дүшмәнлириңларниң алдида тик туралмайсиләр. 14 Әтә сәһәрдә силәр
қәбилә бойичә һазир қилинисиләр; шундақ болидуки, Пәрвәрдигар бекиткән қәбилә
җәмәт-җәмәти бойичә бирдин-бирдин алдиға кәлсун; Пәрвәрдигар бекиткән җәмәт
аилә-аилә бойичә бирдин-бирдин һазир болуп алдиға кәлсун; андин Пәрвәрдигар
бекиткән аилидики әркәкләр бирдин-бирдин алдиға келип һазир болсун. 15 Шундақ
болидуки, һарам дәп бекитилгән нәрсини өз йенида сақлиған киши тепилғанда,
Пәрвәрдигарниң әһдисигә хилаплиқ қилғанлиғи үчүн һәм шундақла Исраил ичидә
рәзиллик садир қилғини үчүн у вә униңға барлиқ тәвә болғанлар отта көйдүрүлсун,
— дәйду», дәп ейтқин».
16 Йәшуа әтиси таң сәһәрдә туруп Исраилни алдиға жиғип, қәбилә-қәбилини һазир
қиливиди, Йәһуда қәбилиси бекитилди; 17 у Йәһуданиң җәмәтлирини һазир қиливи-
ди, Зарһийлар җәмәти бекитилди. У Зарһийлар җәмәтини аилә-аилә бойичә алдиға
кәлтүрүвиди, Забди дегән киши бекитилди. 18 Забди өз аилисидики әркәкләрни бир-
дин-бирдин һазир қиливиди, Йәһуда қәбилисидин Зәраһниң әвлади, Забдиниң нәври-
си, Карминиң оғли Ақан бекитилди.
19 Шуниң билән Йәшуа Ақанға: — Әй оғлум, Исраилниң Худаси Пәрвәрдигарға шан-шәрәп-
ни қайтуруп берип, Униң һөрмити үчүн қилғанлириңни иқрар қилғин; мәндин һеч не-
мини йошурмай, қилғиниңниң һәммисини маңа ейтқин, деди.
20 Ақан Йәшуаға җавап берип: — Мән дәрвәқә Исраилниң Худаси Пәрвәрдигар алдида
гуна қилип, мундақ-мундақ қилдим: 21 мән олҗиниң арисидин Шинарда чиққан чирай-
лиқ бир тонға, икки йүз шәкәл күмүч, әллик шәкәл еғирлиқтики алтун тахтиға көзүм
қизирип уларни еливалдим. Мана, бу нәрсиләрни чедиримниң оттурисидики йәргә

7:14 **«Пәрвәрдигар бекиткән қәбилә җәмәт-җәмәти бойичә бирдин-бирдин алдиға кәлсун...»** — Худа қайси йол билән гунакар қәбилини көрсәткәнлиги мошу йәрдә аян қилинмайду; шүбһисизки, көрситиш йоли чәк ташлаш яки баш каһин көтәргән «урим вә туммим» арқилиқ болған болса керәк.

7:17 **«Зарһийлар җәмәти»** — яки «Зарһийлар». «Зарһийлар» дегән «Зәраһлар»ниң башқа бир шәкли (1:7ни көрүң).

7:18 **«Зәраһниң әвлади»** — ибраний тилида «Зәраһниң оғли».

7:19 **«Пәрвәрдигарға шан-шәрәпни қайтуруп берип Униң һөрмити үчүн қилғанлириңни иқрар қилғин»** — Ақанниң қилғанлирини иқрар қилғинининиң өзи Худаға шан-шәрәпни қайтурушни болиду, чүнки бу иш Худаниң һәммә иштин хәвәрдар болғинини халайиқ алдида көрситидиған иштур.

көмүп қойдум, күмүч уларниң астида, — деди.
22 Шуларни девиди, Йәшуа әлчиләрни әвәтти, улар чедирға жүгүрүп барди вә мана, нәр-
синәр дәрвәқә чедирда йошуруқлуқ болуп, күмүч буларниң астида еди. 23 Улар бу нәр-
синәрни чедирдин елип чиқип Йәшуаға, шундақла барлиқ Исраилларниң қешиға кәл-
түрүп, Пәрвәрдигарниң алдиға қойди. 24 Андин Йәшуа билән пүткүл Исраил җамаити
қопуп Зәраһниң оғли Ақанни, күмүч, тон вә алтун тахта билән қошуп, униң оғуллири
билән қизлирини, уйлири билән ешәклири, қойлири, чедири билән барлиқ тәвәликли-
рини елип Ақор җилғисиға кәлтүрди.
25 Йәшуа Ақанға: — Сән бешимизға қанчилик апәт кәлтүрдүң! Мана, бүгүн Пәрвәрдигар
сениң үстүңгә апәт кәлтүриду, — деди. Андин пүткүл Исраил җамаити уни чалма-кесәк
қилип өлтүрди. Улар аилисидикиләрниму чалма-кесәк қилип өлтүргәндин кейин, һәм-
мини отта көйдүрүвәтти. 26 Андин халайиқ бир чоң дога ташни униң үстигә догилап
қойди. Бүгүнгә қәдәр у у йәрдә турмақта. Буниң билән Пәрвәрдигарниң ғәзиви янди.
Шуниң билән шу йәргә «Апәт җилғиси» «(Ақор җилғиси)» дәп нам қоюлди вә бу күнгичә
шундақ аталмақта.

Исраилниң Айи шәһири үстидин ғәлибә қилиши

8 1 Пәрвәрдигар Йәшуаға: — Сән һеч қорқма, һәм һодуқмиғин. Туруп, барлиқ
җәңчиләрни өзәң билән елип, Айи шәһиригә чиққин. Мана, Мән Айиниң падишаси,
хәлқи, шәһири вә зиминини қошуп сениң қолуңға тапшурдум. 2 Сән Йерихо билән униң
падишасиға қандақ қилған болсаң Айи шәһири билән униң падишасиғиму шундақ
қилисән. Пәқәт силәр бу қетим шәһәрдин олҗа вә чарпайларни алсаңлар болиду. Әнди
сән шәһәрниң кәйни тәрипигә һуҗум қилишқа пистирма қойғин, — деди.
3 Шуниң билән, Йәшуа билән һәммә җәңчиләр қозғилип, айиға һуҗум қилишқа чиқти.
Йәшуа оттуз миң батур җәңчини илғап кечидә уларни маңдурди 4 вә уларға мундақ та-
пилиди: — «Силәр агаһ болуп, шәһәрдин бәк нери кәтмәй шәһәрниң кәйнидә мөкүнүп
туруп, һәммиңлар бөктүрмә һуҗумға тәйяр туруңлар. 5 Мән өзәм билән қалған һәммә
кишиләрни елип шәһәргә йеқин баримән; шундақ болидуки, улар балдурқидәк алди-
мизға чиқип һуҗум қилғанда, биз уларниң алдидин қачимиз; 6 улар җәзмән бизниң
кәйнимиздин қоғлайду; улар: «Исраиллар балдурқидәк алдимиздин қечип кәтти» дәп
ойлайду, биз уларни аздуруп шәһәрдин жирақ елип чиқимиз. Шуниң үчүн биз улар-
ниң алдидин қачимиз. 7 У вақитта силәр бөктүрмидин қопуп чиқип, шәһәрни ишғал қи-
лиңлар; чүнки Пәрвәрдигар Худайиңлар бу шәһәрни силәрниң қолуңларға тапшуриду.
8 Шәһәрни ишғал қилғандин кейин Пәрвәрдигарниң тапилиғини бойичә у шәһәрни от
йеқип көйдүриветиңлар. Мана, мән силәргә әмир бәрдим».
9 Йәшуа уларни йолға салди, улар берип Бәйт-Әл билән Айиниң оттурисида, Айи-
ниң ғәрип тәрипидә бөктүрмә селип марап олтарди. Йәшуа болса у кечиси хәлиқ-
ниң арисида қонди. 10 Әтиси сәһәр Йәшуа қопуп, хәлиқни жиғип тәкшүрди; андин у
Исраилниң ақсақаллири билән биллә хәлиқниң алдида Айиға қарши маңди. 11 Униң
билән биллә болған һәммә җәңчиләрму униң билән чиқип, шәһәрниң алдиға йеқин

7:21 **«Шинар»** — Бабилниң башқа бир намидур.
7:25 **«...Исраил җамаити *Ақанни* чалма-кесәк қилип өлтүрди. Улар аилисидикиләрниму чалма-кесәк қилип өлтүргән...»** — Ақанниң аилисидикиләр чалма-кесәк қилинди; чүнки аилисидикиләр униң гунайини көрүп туруп униң тоғрилиқ җим турғачқа, униңға шерик болуп қалған.
7:26 **«Апәт җилғиси»** — ибраний тилида «Ақор җилғиси».
8:1 Қан. 1:21; 7:18
8:2 Қан. 20:14; Йә. 6:21

Йәшуа пәйғәмбәрниң Қанаанниң җәнубий тәрипидики һәрбий жүрүшлири

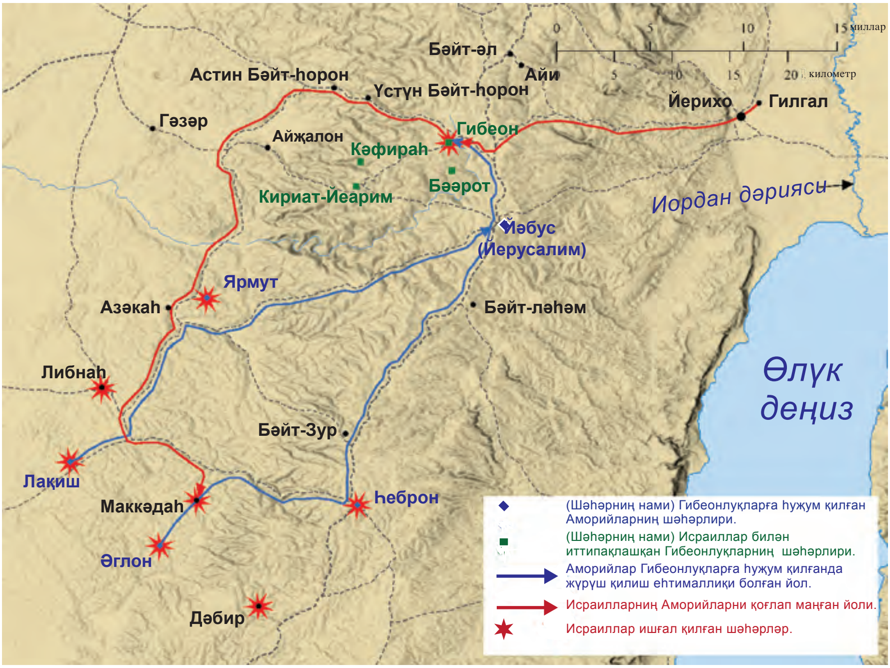

берип, Айиниң шимал тәрипидә чедир тикти. Улар чүшкән җай билән Айиниң от-
турисида бир җилға бар еди. [12] Йәшуа бәш миңчә адәмни таллап елип берип, Бәйт-
Әл билән Айиниң оттурисида, шәһәрниң ғәрип тәрипидә бөктүрмә турғузған еди.
[13] Шундақ қилип, барлиқ хәлиқ, йәни шәһәрниң шимал тәрипидики барғаһтики қо-
шун билән ғәрип тәрипидики пистирма қошун орунлаштуруп бөлүнди. Шу кечиси
Йәшуа өзи җилғиниң оттурисиға чүшти. [14] Айиниң падишаси шу әһвални көрди вә
шәһәрдикиләр алдирап сәһәр қопушти; падиша билән барлиқ хәлқи Исраил билән
соқушуш үчүн бәлгүләнгән вақитта Арабаһ түзләңлигигә чиқти. Лекин падишаниң
шәһәрниң кәйнидики пистирма қошундин хәвири йоқ еди. [15] Йәшуа билән барлиқ
Исраил болса өзлирини улардин йеңилгәнгә селип, чөл тәрәпкә қачти. [16] Шәһәрдә
бар хәлиқниң һәммиси уларни қоғлашқа чақирилди; улар келип Йәшуани қоғлиған-
да, улар аздурулуп шәһәрдин жирақ қилинди. [17] Айи билән Бәйт-Әлниң ичидә Исра-
илни қоғлашқа чиқмиған һеч бир әр киши қалмиди; улар шәһәрни очуқ қоюп, һәм-
миси Исраилни қоғлап чиқип кәтти.
[18] У вақитта Пәрвәрдигар Йәшуаға: — Қолуңдики нәйзини айиға қаритип узатқин; чүн-
ки Мән уни сениң қолуңға тапшурдум, — девиди, Йәшуа қолидики нәйзини шәһәргә
қаритип узатти. [19] У қолидики нәйзини узатқан һаман пистирмида ятқанлар җайидин
тезла чиқип, жүгүргиничә шәһәргә етилип кирип, уни ишғал қилип шуан от йеқип көй-
дүрүвәтти.

8:14 «бәлгүләнгән вақитта» — бәлким Бәйт-Әлдикиләр билән пүтүшкән мәлум бир вақит болуши мүмкин (17-айәтни көрүң). Башқа бирхил тәрҗимиси «бәлгүләнгән җайда».

[20] Айиниң адәмлири бурулуп қаривиди, мана шәһәрдин асман-пәләк өрләватқан түтүнни
көрди, йә у яққа йә бу яққа қачайли десә, һеч һали қалмиған еди; чөл тәрәпкә қачқан Исра-
иллар бурулуп өзлирини қоғлап келиватқанларға һуҗум қилди. [21] Йәшуа билән барлиқ
Исраил пистирма қошунниң шәһәрни елип болғанлиғини, шундақла шәһәрдин түтүнниң
өрләп чиққинини көрүп, йенип келип, Айиниң адәмлирини өлтүргили турди. [22] Шуниң
билән бир вақитта шәһәрни алғанларму шәһәрдин чиқип уларға һуҗум қилди. Шуниң
билән улар Исраилларниң оттурисида, бәзилири бу тәрәптин, бәзилири у тәрәптин
қапсилип қалди. Исраиллар уларниң һеч бирини қоймай, һәммисини өлтүрүвәтти.
[23] Улар Айиниң падишасини тирик тутуп, Йәшуаниң алдиға елип барди. [24] Исраил дала-
да учриған барлиқ айилиқларни, йәни өзлирини чөлгичә қоғлап кәлгәнләрни қирип
йоқатқандин кейин (уларниң һәммиси қиличлинип йоқитилған еди), барлиқ Исраил Ай-
иға йенип келип, у йәрдикиләрни қиличлап өлтүрди. [25] Шундақ болдики, шу күнидә өл-
түрүлгән әр-аяллар, йәни айилиқларниң һәммиси он икки миң адәм еди. [26] Чүнки Йәшуа
Айида туруватқан һәммә адәм йоқитилмиғичә қолидики узутуп турған нәйзисини жиғ-
миған еди. [27] Һалбуки, Пәрвәрдигарниң Йәшуаға буйруған сөзи бойичә Исраиллар шәһәр-
дики чарпай билән олҗини өзлири үчүн алди. [28] Андин Йәшуа Айи шәһирини көйдүрүп,
уни әбәткичә Харабилик догисиға айландурувәтти; таки бүгүнгичә у шундақ турмақта.
[29] Айиниң падишасини болса, у бир дәрәққә астуруп, у йәрдә кәчкичә турғузди. Күн
патқанда Йәшуа әмир қиливиди, кишиләр униң өлүгини дәрәқтин чүширип, уни шәһәр-
ниң қовуқиниң алдиға ташлап, үстигә чоң бир дога ташни догиливәтти; бу таш догиси
бүгүнгичә турмақта.

Исраилниң өзлирини Пәрвәрдигарниң әһдисигә қайтидин бағлиши

[30] Андин Йәшуа Ебал теғида Исраилниң Худаси Пәрвәрдигарға қурбангаһ ясиди.
[31] Пәрвәрдигарниң қули Мусаниң Исраилға буйруғини бойичә, Мусаға назил қилинған
қанун китавида пүтүлгәндәк, қурбангаһ һеч бир төмүр әсвап тәккүзүлмигән пүтүн
ташлардин ясалған еди. Униң үстидә хәлиқ Пәрвәрдигарға атап көйдүрмә қурбанлиқлар
вә енақлиқ қурбанлиқлири сунуп турди. [32] Шу йәрдә Йәшуа униң ташлириниң үстигә
пүткүл Исраилниң алдида Муса пүткән қанунни көчүрүп пүтүп қойди. [33] Андин пүткүл
Исраил хәлқи, уларниң ақсақаллири, әмәлдарлири билән һакимлири, мәйли мусапир-
лар болсун яки уларниң арисида туғулғанлар болсун, һәммиси Пәрвәрдигарниң әһдә
сандуғиниң икки тәрипидә, әһдә сандуғини көтәргән каһинлар болған Лавийларниң
алдида өрә турди; Пәрвәрдигарниң қули Мусаниң дәсләптә буйруғини бойичә, Исраил-
ларниң бәхит-бәрикитини тиләшкә хәлиқниң йерими Гәризим теғи алдида, йәнә бир
йерими Ебал теғи алдида турди.
[34] Андин Йәшуа қанун китавида пүтүлгәнниң һәммисигә мувапиқ қанундики һәммә
сөзләрни, җүмлидин бәхит-бәрикәт сөзлири вә ләнәт сөзлирини оқуп бәрди. [35] Йәшуа
буларни пүткүл Исраил җамаитигә, җүмлидин аяллар, балилар вә уларниң арисида ту-
руватқан мусапирларға оқуп бәрди; Мусаниң барлиқ буйруғанлиридин һеч бир сөзни
қалдурмиди.

8:22 Қан. 7:2
8:27 Чөл. 31:22, 26; Йә. 8:2
8:29 Қан. 21:22, 23
8:31 Мис. 20:25; Қан. 27:4
8:32 Қан. 27:3
8:33 **«Андин пүткүл Исраил хәлқи... һәммиси ... каһинлар болған Лавийларниң алдида өрә турди; ... хәлиқниң йерими Гәризим теғи алдида, йәнә бир йерими Ебал теғи алдида турди»** — бу ишни Худа илгири Исраилға бекиткән («Қан.» 11:29 вә 27-28-бапларни көрүң).
8:35 Қан. 31:11

Гибеонлуқларниң Исраилни алдап қоюши

9 [1] Әнди шундақ болдики, Иордан дәриясиниң ғәрип тәрипидики, йәни тағлиқ
районидики, Шәфәлаһ ойманлиғидики, Улуқ Деңиз бойидики, Ливанниң удулиғичә
созулған барлиқ жутлардики падишалар вә шуниңдәк Һиттийлар, Аморийлар,
Қананийлар, Пәриззийләр, Һивийлар, Йәбусийларниң падишалири бу иштин
хәвәр тапқанда, [2] һәммиси бир болуп Йәшуа билән Исраилға қарши җәң қилғили
иттипақлашти.
[3] Амма Гибеон аһалилири Йәшуаниң Йерихо билән Айиға немә қилғинини аңлиғанда,
[4] улар һейлә-микир ишлитип, өзлирини узун сәпәрдә болғандәк көрситип, ешәкләргә
кона тағар-хурҗун билән кона, житиқ-ямақ шарап тулумлирини артип, [5] путлириға
ямақ чүшкән кона кәшләрни кийип, кона җул-җул егинләрни үстигә ориған еди; улар
сәпәргә алған нанларниң һәммиси пахтилишип қуруп кәткән еди. [6] Улар Гилгал чедир-
гаһиға берип Йәшуаниң қешиға кирип униң билән Исраилларға: — Биз жирақ жуттин
кәлдуқ; биз билән әһдә түзсәңлар, деди.
[7] Лекин Исраиллар Һивийларға җавап берип: — Силәр бизниң аримизда турушатқан
мошу йәрликләр болушуңлар мүмкин; ундақта биз силәр билән қандақму әһдә түзи-
миз? — деди.
[8] Улар Йәшуаға: — Биз сениң қуллириңмиз, деди. Йәшуа улардин: — Силәр ким, қәйәр-
дин кәлдиңлар? - дәп сориди.
[9] Улар униңға җавап берип: — Сениң қуллириң болса Пәрвәрдигар Худайиңниң намини
аңлиғанлиғи үчүн наһайити жирақ жуттин кәлди. Чүнки биз Униң нам-шөһритини вә
Униң Мисирда қилған һәммә ишлирини, [10] шундақла Униң Иорданниң у тәрипидики
Аморийларниң икки падишаси, йәни Һәшбонниң падишаси Сиһон билән Аштаротта
туруқлуқ Башанниң падишаси Огқа немә қилғинини аңлидуқ. [11] Шуңа ақсақаллиримиз
билән жутта турғучи һәммә хәлиқ бизгә сөз қилип: — Қолуңларға сәпәргә лазимлиқ
озуқ-түлүк елип, берип Исраиллар билән көрүшүп уларға: «Биз силәрниң қуллуғуңлар-
да болимиз; шуңа биз билән әһдә түзүңлар», дәңлар, дәп бизни әвәтти. [12] Силәрниң қе-
шиңларға қарап йолға чиққан күнидә биз сәпиримиз үчүн өйимиздин алған нан иссиқ
еди, мана һазир у қуруп, пахтилишип кетипту. [13] Бу шарап тулумлири болса шарап қа-
чилиғанда йеңи еди, мана әнди житилип кетипту. Биз кийгән бу кийимләр вә кәшләр
сәпәрниң интайин узунлуғидин конирап кәтти, — деди.
[14] Шуниң билән Исраиллар уларниң озуқ-түлүгидин азрақ алди, лекин Пәрвәрдигардин
йол сorимиди.
[15] Шундақ қилип, Йәшуа улар билән сүлһи түзүп, уларни тирик қоюшқа улар билән әһд
бағлиди; җамаәт әмирлириму уларға қәсәм қилип бәрди.
[16] Улар әһдә бағлишип үч күндин кейин, бу хәлиқниң өзлиригә хошна екәнлигини, өз-
лириниң арисида олтиришлиқ екәнлиги уларға мәлум болди. [17] Исраиллар сәпирини
давамлаштуруп үчинчи күни уларниң шәһәрлиригә йетип кәлди; уларниң шәһәрлири
Гибеон, Кәфираһ, Бәәрот билән Кириат-йеарим еди. [18] Җамаәтниң әмирлири илгири
Исраилниң Худаси Пәрвәрдигарниң нами билән уларға қәсәм қилған болғачқа, Исраил-
лар уларға һуҗум қилмиди. Буниң билән пүткүл җамаәт әмирләр үстидин ғотулдашқи-

9:1 **«Улуқ деңиз»** — һазирқи «Оттура Деңиз»дур.
9:4 **«өзлирини узун сәпәрдә болғандәк көрситип...»** — яки «өзлирини әлчиләр қилип көрсәткән,...» яки «бир мунчә озуқ-түлүк тәйярлиған,...».
9:5 **«сәпәргә алған нанлар... қуруп кәткән еди»** — яки «сәпәргә алған нанлар... қуруп кәткән едиувилип кәткән еди».
9:10 Чөл. 21:24, 33; Қан. 1:4
9:14 **«уларниң озуқ-түлүгидин азрақ алди»** — бәлким уларниң сөзлири раст-ялғанлиғини билиш үчүн озуқ-түлүктин азрақ елип тетип бақған болуши мүмкин.

ли турди. [19] Лекин әмирләрниң һәммиси пүткүл җамаәткә: — Биз уларға Исраилниң Худаси Пәрвәрдигарниң нами билән қәсәм қилип бәргәчкә, уларға қол тәккүзәлмәймиз.
[20] Биз уларға қилған қәсәмимиз түпәйлидин, үстимизгә ғәзәп чүшмәслиги үчүн уларни тирик қалдурушмиз керәк; уларға шундақ қилмисақ болмайду, деди. [21] Андин әмирләр җамаәткә йәнә: — Уларни тирик қоюңлар; һалбуки, улар пүткүл җамаәт үчүн отун ярғучи вә су тошуғучилар болиду, деди. Бу иш әмирләр җамаәткә дегәндәк болди.
[22] У вақитта Йәшуа уларни чақирип уларға: — Силәр аримиздики йәрликләр туруп, немишкә биз жирақтин кәлдуқ, дәп бизни алдидиңлар? [23] Буниң үчүн силәр әнди ләнәткә қелип, араңларда Худайимниң өйи үчүн отун яридиған вә су тошуйдиған қул болуштин бирәр адәмму мустәсна болмайду, — деди.
[24] Шуниң билән улар Йәшуаға җавап берип: — Пәрвәрдигар Худайиңниң Өз қули болған Мусаға әмир қилип, барлиқ зиминни силәргә беришкә, шундақла зиминда туруватқанларниң һәммисини алдиңлардин йоқитишқа вәдә қилғанлиғи қуллириң болған пекирларға ениқ мәлум қилинди; шуңа биз силәрниң түпәйлиңлардин җенимиздин җәзмән айрилип қалимиз дәп вәһимигә чүшүп, бу ишни қилип салдуқ. [25] Әнди биз қолуңға чүштуқ; нәзириңгә немә яхши вә дурус көрүнсә шуни қилғин, — деди.

[26] Йәшуа әнә шундақ қилиш билән уларни Исраилниң қолидин қутқузди; Исраиллар уларни өлтүрмиди. [27] Лекин шу күни Йәшуа Пәрвәрдигар таллайдиған җайда җамаәт үчүн вә Пәрвәрдигарниң қурбангаһи үчүн уларни отун ярғучилар вә су тошуғучилар дәп бекитти. Улар бүгүнгә қәдәр шундақ қилип кәлмәктә.

Аморийларниң иттипақдаш қошунниң үстидин ғалип келиши — әҗайип бир мөҗизә

10 [1] Шундақ болдики, Йерусалимниң падишаси Адони-зәдәк Йәшуаниң Айи шәһирини ишғал қилип, уни мутләқ йоқатқанлиғини, Йерихо билән униң падишасиға қилғинидәк, Айи билән униң падишасиғиму шундақ қилғинини, Гибеонда олтарғучиларниң Исраил билән сүлһ түзүп, уларниң арисида туруватқанлиғини аңлап, [2] у вә хәлқи қаттиқ қорқти; чүнки Гибеон болса Айидин чоң шәһәр болуп, пайтәхт шәһәрлиридәк еди; униң һәммә адәмлири толиму батур палванлар еди. [3] Шуниң билән Йерусалимниң падишаси Адони-зәдәк Һебронниң падишаси Һоһам, Ярмутниң падишаси Пирам, Лақишниң падишаси Яфия вә Әглонниң падишаси Дәбиргә хәвәр әвәтип: — [4] Мениң йенимға келип Гибеонларға һуҗум қилишимиз үчүн маңа мәдәт бериңлар; чүнки улар болса Йәшуа вә Исраиллар билән сүлһ түзүвалди, — деди.
[5] Шундақ қилип Аморийларниң бәш падишаси, йәни Йерусалимниң падишаси, Һебронниң падишаси, Ярмутниң падишаси, Лақишниң падишаси вә Әглонниң падишаси — улар өзлири барлиқ қошунлири билән биллә чиқип, Гибеонниң удулида баргаһ тикип, униңға һуҗум қилди.
[6] Буниң билән Гибеонлиқлар Гилгалдики чедиргаһқа, Йәшуаниң қешиға адәм әвәтип: — Сән өз қуллириңни ташливәтмәй, дәрһал қешимизға келип мәдәт берип, бизни қутқузғин; чүнки тағлиқ районда олтиришлиқ Аморийларниң барлиқ падишалири бирлишип бизгә һуҗум қилди, — деди.

9:24 Қан. 7:1, 2
10:1 **«Йерусалимниң падишаси Адони-зәдәк»** — оқурмәнләргә ениқки, шу чағда Йерусалим шәһири техи Исраилларға тәвә әмәс.
10:1 Йә. 6:15; 9:15
10:6 **«сән өз қуллириңни ташливәтмәй,...»** — ибраний тилида «қолуңни қуллириңдин елип кәтмигәй,...».

[7] Буни аңлап Йәшуа барлиқ җәңчиләрни, җүмлидин һәммә батур палванларни елип Гил-
галдин йолға чиқти. [8] Пәрвәрдигар Йәшуаға: — Улардин қорқмиғин; чүнки Мән уларни
сениң қолуңға тапшурдум, уларниң һеч бири алдиңда пут тирәп туралмайду, — деди.
[9] Йәшуа Гилгалдин чиқип пүтүн кечә меңип уларниң үстигә туюқсиз чүшти. [10] Пәрвәр-
дигар уларни Исраилниң алдида тирипирән қилди, Йәшуа уларни Гибеонда қаттиқ
мәғлуп қилип қирип, Бәйт-Һоронға чиқидиған даван йолида қоғлап, Азикаһ билән
Маккәдаһқичә сүрүп-тоқай қилди. [11] Улар Исраилдин қечип, Бәйт-Һоронниң даванидин
чүшүватқанда, Пәрвәрдигар таки улар Азикаһқа йәткичә асмандин уларниң үстигә чоң-
чоң мөлдүр-ташларни яғдурди. Улар өлди; мошу мөлдүрләр билән өлтүрүлгәнләр Исра-
иллар қиличлап өлтүргәнләрдин көп еди.
[12] Андин Йәшуа Пәрвәрдигарға сөз қилди, — йәни Пәрвәрдигар Аморийларни Исраил-
ниң алдиға тапшурған күнидә у Исраилниң көз алдида Пәрвәрдигарға мундақ деди: —
«Әй қуяш, Гибеон үстидә тохтап тур! Әй ай, Айҗалон җилғиси үстидә тохтап тур!»
[13] Шуни девиди, хәлиқ дүшмәнләрдин интиқам елип болғичилик қуяш маңмай тохтап
турди, айму тохтап турди. Бу вақиә Яшарниң китавида пүтүлгән әмәсмиди? Қуяш тәх-
минән пүтүн бир күн асманниң оттурисида тохтап олтиришқа алдиримиди. [14] Пәрвәр-
дигар бир инсанниң нидасиға қулақ салған шундақ бир күн илгири болуп бақмиған вә
кейинму болуп бақмиди; чүнки Пәрвәрдигар Исраил үчүн җәң қилди.
[15] Андин Йәшуа билән пүткүл Исраил Гилгалдики чедиргаһқа йенип кәлди. [16] Амма у
бәш падиша болса қечип Маккәдаһтики ғарға йошурунивалди.
[17] Шуниң билән бириси Йәшуаға мәлум қилип: — У бәш падиша тепилди; улар Мак-
кәдаһтики ғарға йошурунивапту, деди.[18] Йәшуа: — Ундақ болса ғарниң ағзиға чоң-чоң
ташларни жумилитип қоюңлар, андин униң алдида адәмләрни күзәткә қоюңлар. [19] Ле-
кин силәр тохтап қалмай дүшмәнлириңларни қоғлап кәйнидә қалғанларни қириңлар;
уларни өз шәһәрлиригә киргүзмәңлар, чунки Пәрвәрдигар Худайиңлар уларни қо-
луңларға тапшуруп бәрди, — деди.
[20] Андин шундақ болдики, Йәшуа билән Исраиллар буларни қирип қаттиқ мәғлуп қилип
йоқатти; лекин қечип қутулған бир қалдуқ мустәһкәм шәһәрлиригә киривалди. [21] Ан-
дин барлиқ хәлиқ Маккәдаһтики чедиргаһқа, Йәшуаниң қешиға тинич-саламәт йенип
кәлди. Һеч ким Исраилларға қарши еғиз ечишқа җүръәт қилалмиди.
[22] Йәшуа: — Ғарниң ағзини ечип, у бәш падишани ғардин чиқирип мениң қешимға елип
келиңлар, — деди.
[23] Улар шундақ қилип бәш падишани, йәни Йерусалимниң падишаси, Һебронниң па-
дишаси, Ярмутниң падишаси, Лақишниң падишаси вә Әглонниң падишасини ғардин
чиқирип униң қешиға елип кәлди. [24] У падишалар Йәшуаниң қешиға кәлтүрүлгәндә,
Йәшуа Исраилниң һәммә адәмлирини чақирип, өзи билән җәңгә чиққан ләшкәр сәр-
дарлириға: — Келип путлириңларни бу падишаларниң гәдинигә қоюңлар, — деди. Шун-
дақ девиди, улар келип путлирини уларниң гәдәнлиригә қойди. [25] Андин Йәшуа уларға:
— Қорқмаңлар вә һеч һодуқмаңлар, қәйсәр вә ғәйрәтлик болуңлар; чүнки Пәрвәрдигар
силәр һуҗум қилған барлиқ дүшмәнлириңларға шундақ ишни қилиду, — деди.
[26] Андин Йәшуа падишаларни қиличлап өлтүрүп, җәсәтлирини бәш дәрәққә есип қой-
ди; улар дәрәқләрниң үстидә кәчкичә есиқлиқ турди. [27] Күн патқанда Йәшуаниң буй-
руғи билән кишиләр өлүкләрни дәрәқләрдин чүширип, улар илгири йошурунған ғарға

10:13 **«Яшарниң китави»** — яки «Адаләтпәрвәр кишиниң китави». Бу китап Тәвратта тепилмайду; «2Сам.» 1:18диму тилға елиниду.
10:21 **«....қарши еғиз ечишқа җүръәт қилалмиди»** — яки «...тәһдит селишқа җүръәт қилалмиди».
10:26 Қан. 21:23; Йә. 8:29

ташлап, ғарниң ағзиға чоң-чоң ташларни қоюп қойди. Бу ташлар таки бүкүнгә қәдәр шу йәрдә турмақта.

Зиминниң җәнубий тәрипидә уруш қилиш

[28] У күни Йәшуа Маккәдаһни ишғал қилип, униң падишаси билән шәһиридики һәм-
мә хәлиқниң бириниму қоймай қиличлап мутләқ йоқатти; у Йерихониң падишасиға
қилғинидәк Маккәдаһниң падишасиғиму шундақ қилди.
[29] Андин Йәшуа билән барлиқ Исраиллар Маккәдаһтин чиқип, Либнаһқа берип Либ-
наһ шәһиригә һуҗум қилди. [30] Пәрвәрдигар униму падишаси билән қошуп Исраилниң
қолиға тапшуруп бәрди; Йәшуа уни қилич билән уруп, шәһиридики һәммә хәлиқниң
бириниму қоймай қиличлап өлтүрди; у Йерихониң падишасиға қилғинидәк униң пади-
шасиғиму шундақ қилди.
[31] Андин Йәшуа билән барлиқ Исраил Либнаһдин чиқип, Лақишқа берип, уни қамал қи-
лип униңға һуҗум қилди. [32] Пәрвәрдигар Лақишни Исраилниң қолиға тапшурди; улар
иккинчи күнила уни қилич билән елип, дәл Либнаһқа қилғинидәк, шәһиридики хәлиқ-
ниң бириниму қоймай қиличлап өлтүрди.
[33] У вақитта Гәзәрниң падишаси Һорам Лақиш шәһиригә мәдәт бериш үчүн чиқип кәлди;
лекин Йәшуа уни барлиқ адәмлири билән қошуп уруп, улардин һеч кимни тирик қой-
май өлтүрди.
[34] Андин Йәшуа билән барлиқ Исраил Лақиштин чиқип, Әглонға берип уни қамал қилип,
у шәһәргә һуҗум қилди. [35] Улар шу күни шәһәрни елип, униңдики адәмләрни қилич-
лиди; шу күни Йәшуа шәһәрдики барлиқ кишиләрни тәлтөкүс йоқатти; у дәл Лақишқа
қилғинидәк, уларғиму шундақ қилди. [36] Андин Йәшуа билән Исраилниң һәммиси
Әглондин чиқип Һебронға берип, у шәһәргә һуҗум қилди. [37] Улар уни елип, дәл Әглон-
да қилғандәк униң падишасини қиличлап, униңға қарашлиқ һәммә йеза-кәнтлирини
елип, уларниң ичидә олтиришлиқ һәммә адәмниң һеч бирини қоймай қиличлап йоқат-
ти. Йәшуа шәһәрни вә ичидики барлиқ адәмләрни мутләқ йоқатти.
[38] Андин Йәшуа билән барлиқ Исраиллар Дәбиргә берип, у шәһәргә һуҗум қилди. [39] У
шәһәрни елип вә униңға қарашлиқ һәммә йеза-кәнтлирини қилич билән уруп, пади-
шасини тутуп, булардики барлиқ адәмләрниң һеч бирини қоймай тәлтөкүс йоқатти.
Йәшуа Һебронға қилғинидәк, Либнаһқа вә униң падишасиға қилғинидәк, Дәбир билән
униң падишасиғиму шундақ қилди.
[40] Бу тәриқидә Йәшуа шу пүтүн жутни, йәни тағлиқ районни, җәнубий Нәгәв жутини,
Шәфәлаһ ойманлиғини, давандики жутларни һуҗум қилип елип, һәммә жутни ишғал
қилип барлиқ падишалири билән мағлуп қилди. Исраилниң Худаси Пәрвәрдигар буй-
руғинидәк, у һеч кимни қоймай, бәлки нәпәси бarларниң һәммисини мутләқ йоқат-
ти. [41] Йәшуа Қадәш-Барнеадин тартип Газағичә болған жутларни, шуниңдәк Гошәнниң
пүткүл жутини таки Гибеонғичиму һуҗум билән алди. [42] Бу қетимқи урушта Йәшуа бу
падишаларни мағлуп қилип, уларниң зиминини егилиди. Чүнки Исраилниң Худаси
Пәрвәрдигар Исраил тәрәптә туруп җәң қилди.
[43] Андин Йәшуа билән барлиқ Исраил Гилгалдики чедиргаһқа йенип кәлди.

Шималий иттипақдаш әлләр билән уруш қилиш

11 [1] Амма Һазорниң падишаси Ябин буларни аңлап Мадонниң падишаси Йобаб
билән Шимронниң падишаси вә Ақсафниң падишасиға адәм әвәтти, [2] шундақла

10:40 Қан. 7:2; 20:16, 17; Йә. 8:2

шималдики тағлиқ районлики падишаларға, Киннәротниң җәнубидики түзләңлик,
ойманлиқ вә ғәриптики Дор егизлигидики һәммә падишаларға әлчи әвәтти; [3] У йәнә
шәриқ билән ғәрип тәрәптики Қананийлар, Аморийлар, Һиттийлар, Пәриззийләр
билән тағлиқ районлики Йәбусийлар вә Һәрмон теғиниң етигидики Мизпаһ жутида
туруватқан Һивийларни чақирди. [4] Улар, йәни падишалири вә барлиқ қошунлири
чиқти; уларниң сани деңиз саһилидики қумдәк көп еди, уларниң нурғун ат вә җәң
һарвулири бар еди. [5] Бу һәммә падишалар бир болуп жиғилип, Исраил билән җәң қилиш
үчүн Мәром сулириниң бойида чедирларни тикти.
[6] Лекин Пәрвәрдигар Йәшуаға: — Сән улардин һеч қорқмиғин; чүнки Мән әтә мошу
вақитларда уларниң һәммисини Исраилниң алдида һалакәткә тапшуримән. Сән улар-
ниң атлириниң пәйлирини кесип, һарвулирини отта көйдүрүветисән, — деди.

11:2 **«Дор егизлиги»** — яки «Нафат-Дордики».

Йәшуа пәйғәмбәрниң Қанаанниң шималий тәрипидики һәрбий жүрүшлири

[7] Буни аңлап Йәшуа билән униң һәммә жәңчилири Мәром сулириниң йениға берип,
уларниң үстигә туюқсиз чүшүп һуҗум қилди. [8] Пәрвәрдигар уларни Исраилниң қолиға
тапшурди; уларни уруп Чоң Зидон вә Мисрәфот-Майимғичә, шундақла шәриқ тәрәпти-
ки Мизпаһ вадисиғичә сүрүп берип, улардин һеч бирини қоймай қиличлап өлтүрди.
[9] Йәшуа Пәрвәрдигарниң өзигә буйруғинидәк қилип, уларниң атлириниң пәйлирини
кесип, һарвулирини отта көйдүрүвәтти.
[10] Шу чағда Йәшуа қайтип берип, Һазорни ишғал қилип, униң падишасини қиличлап өл-
түрди. Һазор болса шу дәвирләрдә әшу барлиқ әлләрниң беши еди. [11] Исраиллар шәһәр
ичидә олтиришлиқ һәммисини қиличлап өлтүрүп, һеч нәпәс егисини қоймай һәмми-
сини үзүл-кесил йоқатти; Һазорни Йәшуа отта көйдүрүвәтти, [12] Шу падишаларниң бар-
лиқ пайтәхт шәһәрлирини елип, уларниң падишалирини мәғлуп қилди; Пәрвәрдигар-
ниң қули болған Муса буйруғинидәк, у уларни қиличлап үзүл-кесил йоқатти. [13] Лекин
егизликкә селинған шәһәрләрни болса, Исраил көйдүрмиди; Йәшуа улардин пәқәт Һа-
зорнила көйдүрүвәтти. [14] Исраиллар бу шәһәрләрдики ғәниймәтләрни вә чарпайларни
өзлиригә олҗа қилип алди, лекин ичидики һәммә адәмләрни қиличлап йоқатти; улар
бирму нәпәс егисини тирик қоймиди.
[15] Пәрвәрдигар Өз қули болған Мусаға немә буйруған болса, Мусаму Йәшуаға шуни буй-
руған еди вә Йәшуаму шундақ қилди. У Пәрвәрдигарниң Мусаға буйруғинидин һеч не-
мини қалдурмай һәммини шу бойичә ада қилди.
[16] Шу тәриқидә Йәшуа шу зиминниң һәммисини, йәни тағлиқ районлики зиминларни,
барлиқ җәнубий Нәгәв зиминини, барлиқ Гошән зиминини, ойманлиқтики зиминлар-
ни, түзләңликтики зиминларни вә Исраилниң тағлиқ районлирини вә Шәфәлаһ ойман-
лиғини, [17] Сеир давиниғичә созулған Һалак теғидин таки Һәрмон теғиниң етигидики
Ливан җилғисиға җайлашқан Баал-Гадқичә болған зиминни егилиди; у уларниң һәммә
падишалирини тутуп уларни өлүмгә мәһкүм қилди. [18] Шу тәриқидә Йәшуа бу һәммә па-
дишалар билән узун вақит җәң қилди. [19] Гибеонда олтирақлашқан һивийлардин башқа,
һеч бир шәһәр Исраил билән сулһ түзмиди. Исраил уларниң һәммисини җәң арқилиқла
алди. [20] Чүнки уларниң көңлиниң қаттиқ қилиниши, Исраил билән җәң қилиш нийи-
тидә болуши Пәрвәрдигардин еди; буниң мәхсити, уларниң үзүл-кесил йоқитилиши;
йәни, уларға һеч рәһим қилинмай, әксичә Пәрвәрдигар Мусаға буйруғинидәк уларниң
йоқитилиши үчүн еди.
[21] У вақитта Йәшуа келип Анакийларға һуҗум қилип уларни тағлиқ райондин, Һеброн-
дин, Дәбирдин, Анабдин, Йәһуданиң һәммә тағлиқ райони билән Исраилниң һәммә тағ-
лиқ районидин йоқатти; Йәшуа уларни шәһәрлири билән қошуп үзүл-кесил йоқатти.
[22] Шуниң билән Исраилларниң зиминида Анакийлардин һеч бириму қалдурулмиди;
пәқәт Газа, Гат вә Ашдодта бир нәччисила қалди.
[23] Шу тәриқидә Йәшуа Пәрвәрдигар Мусаға вәдә қилғандәк пүткүл зиминни алди; Йәшуа
уни Исраилға уларниң қошун-қәбилиси бойичә мирас қилип тәқсим қилди. Андин зи-
мин җәңдин арам тапти.

11:12 Қан. 20:16, 17; Йә. 10:40
11:15 Мис. 23:32, 33; 34:12; Чөл. 33:52; Қан. 7:2; 20:16
11:16 **«Исраил тағлиқ районлири»** — шу районниң кейинки нами.
11:17 **«Һалак теғи»** — яки «Силиқ Тағ».
11:21 **«Анакийлар»** — гигантлардин болған бир қәбилә.

Ишғал қилинған зимин вә шәһәрләр

12 [1] Исраил Иордан дәриясиниң у тәрипидә, йәни күн чиқиш тәрипидә икки падишани
өлтүрди. Улар уларниң зиминини, йәни Арнон дәриясидин тартип Һәрмон
тағлиғиға туташқан зимин билән шәриқ тәрәптики барлиқ Арабаһ түзләңлигини
егилиди. Шу икки падишалар болса: —
[2] бирси Һәшбонда турушлуқ Аморийларниң падишаси Сиһон; у Ароәр (Ароәр Арнон
дәриясиниң бойида) вә Арнон җилғисидики шәһәрдин тартип, Гилеадниң йеримини
өз ичигә алған Яббок дәриясиғичә (бу Аммонийларниң чегариси еди) болған йәрләрдә
сәлтәнәт қилатти; [3] у сәлтәнәт қилған зимин йәнә шәриқ тәрәптики Киннәрот деңи-
зидин тартип Арабаһ деңизиғичә, йәни Шор деңизиғичә созулған Арабаһ түзләңлиги-
ни, шундақла шәриқ тәрәптики Бәйт-Йәшимотқа баридиған йолни вә җәнуп тәрипидә
Писгаһ теғиниң даванлириниң четигичә созулған зиминни өз ичигә алатти.
[4] Униңдин башқа Исраил Башан падишаси Огниң зиминини алди; у Рәфайийлар
дейилидиған гигантларниң қалдуғидин бири еди (улар Аштарот вә Әдрәйдә туратти).
[5] У Һәрмон теғидики жутларға, Салкаһ вә пүткүл Башан зиминиға, йәни Гәшурийлар
билән Маакатийларниң чегарисиғичә, шуниңдәк Гилеадниң йеримиға, таки Һәшбон-
ниң падишаси Сиһонниң чегарисиғичә сәлтәнәт қилатти.
[6] Пәрвәрдигарниң қули болған Муса билән Исраиллар буларға һуҗум қилип мәғлуп
қилған еди вә Пәрвәрдигарниң қули Муса шу зиминни Рубәнләргә, Гадларға вә Манас-
сәһниң йерим қәбилисигә мирас қилип бәргән еди.
[7] Төвәндикиләр Йәшуа билән Исраиллар Иордан дәриясиниң ғәрип тәрипидә һуҗум қи-
лип мәғлуп қилған падишалардур; уларниң зиминлири Ливан җилғисидики Баал-Гад-
тин тартип, Сеирниң даванлириниң йенидики Һалак теғиғичә болған зиминлардин
ибарәт еди. Йәшуа бу зиминларни Исраилниң қошун-қәбилилири бойичә уларға мирас
қилип бәрди, [8] җүмлидин тағлиқ жутни, Шәфәлаһ ойманлиғини, Арабаһ түзләңлигини,
егизликтики даванларни, чөллүкни вә җәнуптики Нәгәв зиминини, Һиттийлар, Амо-
рийлар, Қананийлар, Пәриззийләр, Һивийлар вә Йәбусийларниң зиминлирини бөлүп
бәрди: —
[9] Уларниң падишалириниң бири Йерихониң падишаси, бири Бәйт-Әлниң йенидики Ай-
иниң падишаси, [10] бири Йерусалимниң падишаси, бири Һебронниң падишаси, [11] бири
Ярмутниң падишаси, бири Лақишниң падишаси, [12] бири Әглонниң падишаси, бири
Гәзәрниң падишаси, [13] бири Дәбирниң падишаси, бири Гәдәрниң падишаси, [14] бири Хор-
маһниң падишаси, бири Арадниң падишаси, [15] бири Либнаһниң падишаси, бири Адул-
ламниң падишаси, [16] бири Маккәдаһниң падишаси, бири Бәйт-Әлниң падишаси, [17] бири
Таппуаһниң падишаси, бири Һәфәрниң падишаси, [18] бири Афәкниң падишаси, бири
Лашаронниң падишаси, [19] бири Мадонниң падишаси, бири Һазорниң падишаси, [20] бири
Шимрон-Мәронниң падишаси, бири Ақсафниң падишаси, [21] бири Таанақниң падишаси,
бири Мәгиддониң падишаси, [22] бири Кәдәшниң падишаси, бири Кармәлниң йенидики
Йокнеамниң падишаси, [23] бири Дор егизлигидики Дорниң падишаси, бири Гойимниң
падишаси, [24] бири Тирзаһниң падишаси болуп, җәмий оттуз бир падиша еди.

12:1 **«Изаһат»** — мошу баблардики мәзмунларни убданрақ чүшиниш үчүн мунасивәтлик хәритиләрни көрүң.
12:3 **«Киннәрот деңизи»** — яки «Галилийә деңизи». **«Шорлуқ деңиз»** — һазир «Өлүк Деңиз» дәп атилиду.
12:4 Қан. 1:4
12:6 Чөл. 21:24; 32:33
12:7 Йә. 10:40
12:23 **«Дор егизлигидики Дорниң падишаси»** — яки «Нафат-Дордики дорниң падишаси».

Қанаан (Палестин)
(Йәшуа пәйғәмбәр земинни тәқсим қилғандин кейин)

Пәрвәрдигарниң йәнә Йәшуаға сөз қилиши

13 1 Амма Йәшуа яшинип, йеши хелә бир йәргә берип қалған еди. Пәрвәрдигар
униңға мундақ деди: — «Сән әнди қерип қалдиң, йешиңму чоңийип қалди,
лекин йәнә егилиниши керәк болған нурғун зимин бар. 2 Бу зиминлар болса мунулар:
— Филистийләрниң вә Гәшурийларниң барлиқ жутлири, 3-4 йәни Мисирниң шәриқ
тәрипидики Шиһор дәриясидин тартип, шимал тәрипидики Әкрон шәһириниң
чегаралириғичә созулған йәрләр (шу жут Қананийларниң зимини һесаплинатти),
жүмлидин Газа, Ашдод, Ашкелон, Гат вә Әкрондики бәш Филистий әмир башқуридиған
жутлар билән Аввийларниң жәнуп тәрәптики жутлири; Зидонийларға тәвә болған
Мәараһдин тартип Афәк билән Аморийларниң чегарасиғичә болған Қананийларниң
барлиқ зимини; 5 Гәбалийларниң зимини вә барлиқ Ливан зимини, йәни күн

13:3-4 **«Мәараһдин»** —яки «Араһдин».

чиқиш тәрәптики Һәрмон теғиниң етигидики Баал-гадтин тартип, Хамат райониға
кириш еғизиғичә болған зиминлар; 6 Ливандин тартип Мисрәпот-Майимғичә
созулған тағлиқта барлиқ олторуватқанларниң, йәни Зидонийларниң земини
қатарлиқлардин ибарәттур. Бу зиминдики хәлиқниң һәммисини Мән Исраил
алдидин қоғливетимән. Шуңа сән чоқум Мениң саңа буйруғиним бойичә буни чәк
ташлап Исраиллиқларға мирас қилип тәқсим қилип беришиң керәк. 7 Сән әнди бу
зиминларни тоққуз қәбилә билән Манассәһниң йерим қәбилисигә мирас қилип
бөлгин».

Иордан дәриясиниң шәриқ тәрипидики мирас зиминлар

8 Рубәнләр билән Гадлар болса, Манассәһниң йерим қәбилиси билән бирликтә Иор-
дан дәриясиниң у қети, йәни шәриқ тәрипидә Мусаниң уларға бәргән мирасиға егә
болди; буни Пәрвәрдигарниң қули болған Муса уларға мирас қилип бәргән еди: —
9 Уларниң зиминлири Арнон җилғисиниң бойидики Ароәрдин тартип, җүмлидин
җилғиниң оттурисидики шәһәр вә Дибонғичә созулған Мәдәба түзләңлиги, 10 Һәш-
бонда сәлтәнәт қилған, Аморийларниң падишаси Сиһонниң Аммонийларниң чега-
рисиғичә болған һәммә шәһәрлири; 11 Гилеад билән Гәшурийлар вә Маакатийларниң
чәт жутлири, Һәрмон теғиниң һәммиси вә Салкаһғичә созулған барлиқ Башан зи-
мини; 12 гигантлар болған Рәфайийларниң қалдуқ нәслидин болған Аштарот билән
Әдрәйдә сәлтәнәт қилған Огниң Башандики пүткүл падишалиқ зиминидин ибарәт
еди; мошу зиминдикиләрни Муса мәғлуп қилип, зиминлириға егә болди. 13 Лекин
Исраиллар Гәшурийлар билән Маакатийларни өз жутлиридин қоғливәтмиди; шуңа
Гәшурийлар билән Маакатийлар бүгүнгичә Исраил арисида турмақта.

14 Лекин Муса Лавий қәбилисигә һеч мирас зиминни бәрмигән; Исраилниң Худаси
Пәрвәрдигар уларға ейтқинидәк, Пәрвәрдигарға атап отта сунулған қурбанлиқлар
уларниң мирасидур.
15 Муса Рубәнләр қәбилисигә, җәмәт-аилилири бойичә жутларни мирас қилип бәр-
ди. 16 Уларниң зимини болса Арнон җилғисиниң йенидики Ароәрдин тартип, җилғи-
ниң оттурисидики шәһәр вә Мәдәбаниң йенидики пүткүл түзләңлик, 17 Һәшбон вә
униңға қарашлиқ түзләңликтики һәммә шәһәрләр, Дибон, Бамот-Баал, Бәйт-Ба-
ал-Меон, 18 Яһаз, Кәдәмот, Мәфаат, 19 Кириатайим, Сибмаһ, вә «Җилға теғи»дики
Зәрәт-Шаһар, 20 Бәйт-Пеор, Писгаһ теғидики даванлар, Бәйт-Йәшимот, 21 түзләң-
ликтики барлиқ шәһәрләр вә Һәшбонда сәлтәнәт қилған, Аморийларниң падиша-
си болған Сиһонниң пүткүл сәлтәнитиниң зиминини өз ичигә алди. Бу падиша вә
униң билән шу жутта олтиришлиқ, Сиһонға бекинған сәрдарлар Әви, Рәкәм, Зур, Хур
вә Рәба қатарлиқ Мидиян әмирлири болса Муса тәрипидин өлтүрүлгән еди. 22 Шу
вақитта Исраиллар өлтүргәнләр ичидә Беорниң оғли палчи Балаамму бар еди; уни-
му улар қиличлап өлтүргән еди.

13:5 **«Хамат райониға кириш еғизиғичә...»** — яки «Либо-Хаматқичә...».
13:8 **«Рубәнләр билән Гадлар болса, Манассәһниң йерим қәбилиси билән бирликтә...»** — ибраний тилида «Рубәнләр билән Гадлар болса, униң билән бирликтә...».
13:12 **«Рәфайийлар»** — гигантлар еди. Улар тоғрилиқ «Қан.» 2:10-11, 20, 3:11ни көрүң.
13:14 **«... Муса Лавий қәбилисигә һеч мирас зиминни бәрмигән»** — ибраний тилида «... у Лавий қәбилисигә һеч мирас зиминни бәрмигән».
13:18 **«Яһаз»** — яки «Яһазаһ».
13:22 Чөл. 31:8

[23] Рубәнләрниң зимининиң чегараси Иордан дәриясиниң өзи еди. Рубәнләрниң
җәмәт-аилилири бойичә уларға бөлүнгән мираси мана бу шәһәрләр билән кәнт-қи-
шлақлири еди.
[24] Муса йәнә Гад қәбилисигә, йәни Гадларниң җәмәт-аилилири бойичә уларға мирас
бөлүп бәргән еди. [25] Уларниң зиминлири болса Яазәр билән Гилеадниң барлиқ шәһәр-
лири, Аммонийларниң зимининиң йерими таки Раббаһ алдидики Ароәргичә, [26] Һәш-
бондин тартип Рамат-Мизпәһ вә Бәтонимғичә, Маһанайимдин тартип Дәбирниң че-
гарисиғичә, [27] җилғиға җайлашқан Бәйт-Һарам, Бәйт-Нимраһ, Суккот вә Зафонлар,
Һәшбонниң падишаси Сиһонниң сәлтәнитиниң Иордан дәриясиниң шәрқий қетидики
қалған қисми, дәрияни яқилап Киннәрәт Деңизиниң у бешиғичә еди.
[28] Гадларниң җәмәт-аилилири бойичә уларға бөлүнгән мираси мана бу шәһәрләр билән
кәнт-қишлақлири еди.
[29] Муса Манассәһниң йерим қәбилисигиму мирас бәргән еди; Манассәһниң йерим қәби-
лисигә җәмәт-аилилири бойичә бу мирас бөлүп берилгән еди: — [30] зиминлири Маһанай-
имдин тартип, пүткүл Башан зимини, Башанниң падишаси Огниң пүткүл сәлтәнитиниң
зимини вә Яирниң барлиқ йеза-кәнтлири (бу йеза-кәнтләр Башанниң өзигә җайлашқан
болуп, җәмий атмиш еди), [31] Гилеадниң йерими билән Башан падишаси Огниң сәлтә-
нитидики Аштарот вә Әдрәй шәһәрлири Манассәһниң оғли Макирниң әвладиға тәвә
қилинған болуп, Макирларниң йерим қисмиға җәмәт-аилилири бойичә мирас қилип
бөлүп берилгән еди.
[32] Муса Иордан дәриясиниң шәриқ қетида, Йерихониң удулида, Моабниң түзләңликли-
ридә болған вақтида бөлүп бәргән мираслар мана бу зиминлар еди.
[33] Лекин Муса Лавий қәбилисигә һеч мирас зиминни тәғдим қилмиди; Исраилниң Худа-
си Пәрвәрдигар уларға ейтқинидәк, У Өзи уларниң мирасидур.

Йәһудаға тәғдим қилинған зиминлар

14 [1] Исраилларниң Қанаан зиминидин алған мираслири төвәндикидәк; Әлиазар
каһин билән Нунниң оғли Йәшуа вә Исраил қәбилилиридики җәмәт-аилә
башлиқлири мошу мирасларни уларға бөлүп бәргән. [2] Пәрвәрдигар Мусаниң вастиси
билән тоққуз йерим қәбилә тоғрисида буйруғинидәк, уларниң һәр бириниң үлүши чәк
ташлаш билән бөлүп берилди. [3] Чүнки қалған икки қәбилә билән Манассәһниң йерим
қәбилисиниң мирасини болса Муса Иордан дәриясиниң у тәрипидә уларға тәқсим
қилған еди; лекин у Лавийларға уларниң арисида һеч мирас бәрмигән еди [4] (Йүсүпниң
әвлатлири Манассәһ вә Әфраим дегән икки қәбилигә бөлүнгән еди. Лавийларға болса,
турушқа болидиған шәһәрләр бекитилип, шундақла шу шәһәрләргә тәвә яйлақлардин
чарпайлирини бақидиған вә мал-мүлүклирини орунлаштуридиған йәрләрдин башқа
уларға һеч үлүшләрни бәрмигән еди).
[5] Пәрвәрдигар Мусаға қандақ буйруған болса, Исраиллар шундақ қилип зиминни
бөлүшүвалди.

13:23 **«Рубәнләрниң зимининиң чегараси Иордан дәриясиниң өзи еди»** — ибраний тилида «Рубәнләрниң зимининиң чегараси Иордан дәриясиниң өзи вә униң чегариси еди».
13:23 Чөл. 34:14, 15
13:30 Чөл. 32:14; Қан. 3:4, 14
13:32 **«Муса Иордан дәриясиниң шәриқ қетида, Йерихониң удулида, Моабниң түзләңликлиридә болған вақтида...»** — «Чөл.» 22-бапни көрүң.
13:33 Чөл. 18:20; Қан. 10:9; 18:2
14:1 Чөл. 34:17
14:2 Чөл. 26:55

Каләбкә тәғдим қилинған зимин

6 Йәһудалар Гилгалға, Йәшуаниң қешиға кәлди, Кәниззий Йәфуннәһниң оғли Каләб Йә-
шуаға мундақ деди: — «Пәрвәрдигар Өз адими болған Мусаға мән билән сениң тоғраңда
Қадәш-Барнеада немә дегәнлигини билисәнғу; 7 Пәрвәрдигарниң адими Муса мени
Қадәш-Барнеадин зиминни чарлап келишкә әвәткәндә, мән қириқ яшта едим; чин
етиқатлиқ көңлүм билән униңға хәвәр йәткүзгән едим. 8 Амма мән билән чиққан қе-
риндашлирим хәлиқниң көңлини су қиливәткән еди. Лекин мән болсам пүтүн қәл-
бим билән Пәрвәрдигар Худайимға әгәштим. 9 У күни Муса қәсәм қилип: — «Сән пүтүн
қәлбиң билән Пәрвәрдигар Худайиңға әгәшкиниң үчүн, сениң путуң дәссигән зимин
җәзмән әбәткичә сениң билән нәслиңниң мираси болиду» — дегән еди. 10 — Мана Исра-
ил чөлдә сәргәрдан болуп жүргәндә, Пәрвәрдигар Мусаға шу сөзләрни дегән күнидин
кейинки қириқ бәш жил ичидә Өзи ейтқинидәк мени тирик сақлиди. Мана мән бүгүн
сәксән бәш яшқа кирдим. 11 Мән мошу күндиму Муса мени чарлашқа әвәткән күндики-
дәк күчлүкмән, мәйли җәң қилиш болсун яки бир йәргә берип-келиш болсун, мениң
йәнила балдурқидәк күч-дәрманим бардур. 12 Әнди Пәрвәрдигар шу күнидә вәдә қилған
бу тағлиқ жутни маңа мирас қилип бәргин; чүнки у күни сәнму у йәрдә Анакийлар ту-
ридиғанлиғини, шундақла чоң һәм мустәһкәм шәһәрләр барлиғини аңлидиңғу. Лекин
Пәрвәрдигар мән билән биллә болсила, Пәрвәрдигар ейтқинидәк мән уларни қоғливе-
тимән».
13 Буни аңлап Йәшуа Йәфуннәһниң оғли Каләбкә бәхит-бәрикәт тиләп, Һебронни униңға
мирас қилип бәрди. 14 Шуңа Һеброн таки бүгүнгичә Кәниззий Йәфуннәһниң оғли Каләб-
ниң мираси болуп турмақта; чүнки у пүтүн қәлби билән Исраилниң Худаси Пәрвәрди-
гарға әгәшкән 15 (илгири Һеброн болса Кириат-Арба дәп атилатти. Арба дегән адәм Ана-
кийлар арисида әң даңқи чиққан адәм еди). Шундақ қилип зимин җәңдин арам тапти.

Йәһудаларға тәғдим қилинған зиминниң чегараси вә шәһәрлири

15 1 Йәһудалар қәбилисиниң мираси болса җәмәт-аилилири бойичә чәк ташлинип
еришкән зимин болуп, җәнубий тәрәпниң учи Едомниң чегарисиға вә Зин чөлигә
туташти; 2 җәнубий чегариси «Шор деңизи»ниң айиғидин, йәни җәнубий тәрәпкә
чоқчийип чиққан қолтуқтин башлинип, 3 «Сериқ Ешәк давини»ниң җәнуп тәрипидин
өтүп, Зинға туташти; андин Қадәш-Барнеаниң җәнубини яқилап Һәзронға өтүп, Аддарға
берип, Каркааһқа бурулуп, 4 Азмонға өтүп Мисир еқини билән чиқип, учи деңизға
тақишатти. Бу уларниң җәнубий чегариси еди.
5 Шәрқий чегариси болса Шор деңизидин Иордан дәриясиниң деңизға қуюлидиған еғи-
зиғичә еди; шималий чегариси болса деңизниң Иордан дәриясиниң деңизға қуюли-

---

14:6 Чөл. 14:24; Қан. 1:36
14:7 «чин етиқатлиқ көңлүм билән» — ибраний тилида «пүтүн көңлүм билән» дәп ипадилиниду. Чарлиғучилардин пәқәт Каләб билән Йәшуала зимин тоғрилиқ адәмниң иман-етиқатини риғбәтләндүридиған хәвәрләрни йәткүзгән еди («Чөл.» 13-14-бап).
14:8 Чөл. 14:24
14:11 **«...бир йәргә берип-келиш болсун...»** — ибраний тилида «чиқиш-кириш болсун...» билән ипадилиниду.
14:11 Чөл. 27:17; Қан. 31:2
14:12 **«Анакийлар»** — гигантлардин болған бир қәбилә.
14:15 **«Кириат-Арба»** — «Арбаниң йеза-кәнтлири» дегән мәнада.
15:2 **«Шор деңизи»** — йәнә «Өлүк Деңиз» дәпму атилиду.
15:2 Чөл. 34:4
15:3 **«Сериқ Ешәк давини»** — ибраний тилида «Акраббим давини», бәзидә шундақ атилиду.
15:4 **«учи деңизға тақишатти»** — бу деңиз «Оттура Деңиз»дур. **«уларниң җәнубий чегариси»** — ибраний тилида «силәрниң җәнубий чегараңлар».

диған еғизидин башлинип, [6] андин Бәйт-Һоглаһға берип, Бәйт-Арабаһниң шималидин
өтүп, Рубәнниң оғли Боһанниң тешиниң қешиғичә еди; [7] андин чегара Ақор жилғиси-
дин Дәбиргә қарап өтүп, у йәрдин шимал тәрипигә бурулуп, жилғиниң жәнуп тәри-
пидики Адуммимға чиқидиған даванниң удулидики Гилгалға йетип берип, андин Ән-
Шәмәш сулиридин өтүп, Ән-Рогәл булиқиға тутишатти; [8] у йәрдин «Бән-һинномниң
жилғиси»ға чиқип, Йәбусийлар егизлигидин, йәни Йерусалимниң жәнуп тәрипиди-
ки давандин өтүп, андин Һинном жилғисиниң алдиға, йәни ғәрип тәрәпкә, Рәфайий-
ларниң жилғисиниң шималий бешидики тағниң чоққисиға чиқти; [9] чегара бу тағниң
чоққисидин Нәфтоаһ сүйиниң булиқиға берип, андин Әфрон теғидики шәһәрлириниң
йени билән чиқип, у йәрдин Баалаһ (йәни Кириат-йеарим)ға йетип берип, [10] андин Баа-
лаһтин өтүп, ғәрип тәрипигә қайрилип Сеир теғиға берип, Йеарим теғи (йәни Кесалон)
ниң шималий бағридин өтүп, Бәйт-Шәмәшкә чүшүп, Тимнаһтин өтти; [11] андин шималға
қарап Әкронниң давини билән чиқип Шикронға өтүп, Баалаһ теғиниң йениға тутишип,
Ябнәәлгә йетип, андин учи деңизға тақашқан еди. [12] Ғәрип тәрипидики чегариси болса
деңиз бойлири еди. Йәһудаларниң жәмәт-аилилири бойичә уларға тохтитилған төрт
тәрипидики чегара мана шу еди.
[13] Йәфуннәһниң оғли Каләбгә болса, Пәрвәрдигарниң Йәшуаға бәргән әмри бойичә,
униңға Йәһудаларниң арисида бир үлүш, йәни Анакниң атиси Арбаниң шәһири болған
Һеброн ата қилинди. [14] Каләб шу йәрдин Шешай, Аһиман вә Талмай дегән үч Анакийни
қоғливәтти; улар үчи Анакниң әвлади еди. [15] Андин шу йәрдин чиқип, Дәбирдә туру-
ватқанларға һуҗум қилди (илгири Дәбирниң нами Кириат-Сәфәр еди). [16] Каләб: — Ким-
ки Кириат-Сәфәргә һуҗум қилип уни алса, униңға қизим Аксаһни хотунлуққа беримән,
дегән еди.
[17] Каләбниң укиси Кеназниң оғли Отнийәл уни ишғал қилди, Каләб униңға қизи Аксаһ-
ни хотунлуққа бәрди. [18] Шундақ болдики, қиз ятлиқ болуп униң қешиға барар чағда, ери-
ни атисидин бир парчә йәр сорашқа үндиди. Аксаһ ешәктин чүшүшигә Каләб униңдин:
— Сениң немә тәливиң бар? — дәп сориди.
[19] У жавап берип: — Мени алаһидә бир бәрикәтлигәйсән; сән маңа Нәгәвдин қағҗирақ
йәр бәргән екәнсән, маңа бир нәччә булақниму бәргәйсән, — деди. Шуни девиди, Каләб
униңға үстүн булақлар билән астин булақларни бәрди.

[20] Төвәндикиләр Йәһуда қәбилисигә уларниң жәмәт-аилилири бойичә тәккән мирас
үлүшләрдур: —
[21] Йәһуда қәбилисиниң әң жәнубиға жайлашқан, Едом чегариси тәрәптики шәһәрләр: —
Кабзәәл, Едәр, Ягур, [22] Кинаһ, Димонаһ, Ададаһ, [23] Кәдәш, Һазор, Йитнан, [24] Зиф, Тәләм,
Беалот, [25] Һазор-һадаттаһ, Кериот-һәзрон (йәни Һазор), [26] Амам, Сема, Моладаһ, [27] Һа-
зар-Гаддаһ, Һәшмон, Бәйт-Пәләт, [28] Һазар-Шуал, Бәәр-шеба, Бизиотия, [29] Баалаһ, Ижим,
Езәм, [30] Әлтолад, Кесил, Хормаһ, [31] Зиклаг, Мадманнаһ, Сансаннаһ, [32] Либаот, Шилһим,

---

15:8 **«Бән-һинном»** — «һинномниң оғли» дегән мәнада.
15:12 Чөл. 34:6
15:13 Йә. 14:15; Һак. 1:20
15:14 Һак. 1:10
15:18 **«Аксаһ ешәктин чүшүшигә Каләб униңдин ... сориди»** — бу иш сәл сирлиқ туюлиду. Немишкә Отнийәлниң өзи бу тәләпни қоймайду? 18-айәткә қариғанда, пурсәт кәлкәндә, Аксаһ өзи дадисиға 19-айәттики тәләпни қойиду.
15:19 **«сән маңа Нәгәвдин қағҗирақ йәр бәргән екәнсән...»** — ибраний тилида пәқәт «сән маңа Нәгәвдин йәрни бәргән екәнсән...» дейилиду. Әмәлийәттә Дәбир дегән шәһәр Нәгәвдә әмәс (Нәгәв Йәһуданиң жәнубий тәрипидики чөллүк еди), бәлки тағлиқ районда еди. Лекин әтрапида су аз болғачқа, Аксаһ шу йәрни «Нәгәвдәк (демәк, қағҗирақ) бир йәр» дәп пуритиду.

Аин вә Риммон қатарлиқлар җәмий жигирмә тоққуз шәһәр вә уларға қарашлиқ кәнт-қи-
шлақлар еди.
[33] Шәфәлаһ ойманлиғидики шәһәрләр болса Әштаол, Зореаһ, Ашнаһ, [34] Заноаһ, Ән-Ган-
ним, Таппуаһ, Әнам,
[35] Ярмут, Адуллам, Сокоһ, Азикаһ, [36] Шаарайим, Адитаим, Гәдәраһ вә Гәдәротаим болуп,
җәмий он төрт шәһәр вә уларға қарашлиқ кәнт-қишлақлар еди.[37] Булардин башқа йәнә
Зинан, Һадашаһ, Мигдал-Гад, [38] Дилеан, Мизпаһ, Йоқтәәл, [39] Лақиш, Бозкат, Әглон, [40] Каб-
бон, Лаһмас, Қитлиш, [41] Гәдәрот, Бәйт-Дагон, Наамаһ вә Маккәдаһ болуп, җәмий он алтә
шәһәр вә уларға қарашлиқ кәнт-қишлақлар еди.
[42] Буниңдин башқа йәнә Либнаһ, Етәр, Ашан, [43] Йәфтаһ, Ашнаһ, Нәзиб, [44] Кеилаһ, Ақзиб вә
Марәшаһ болуп, җәмий тоққуз шәһәр вә йәнә уларға қарашлиқ кәнт-қишлақларму бар
еди; [45] йәнә Әкрон билән униңға қарашлиқ йеза-кәнтләр, [46] шундақла Әкронниң ғәрип
тәрипидин тартип Ашдодниң йенидики һәммә шәһәрләр билән уларниң кәнт-қишлақ-
лири қошулуп, [47] Ашдод вә униңға қарашлиқ йезилар вә кәнт-қишлақлар, Газа шәһири вә
шундақла Мисир еқиниғичә вә Улуқ Деңизниң қирғиқиғичә, униңға қарашлиқ йезилар
вә кәнт-қишлақлар бар еди.
[48] Тағлиқ районидики шәһәрләр: — Шамир, Яттир, Сокоһ, [49] Даннаһ, Кириат-Саннаһ (йәни
Дәбир), [50] Анаб, Әштәмоһ, Аним, [51] Гошән, Һолон вә Гилоһ болуп, җәмий он бир шәһәр вә
уларға қарашлиқ кәнт-қишлақлар еди.
[52] Буниңдин башқа йәнә Араб, Думаһ, Ешан, [53] Яним, Бәйт-Таппуаһ, Афикаһ, [54] Һумтаһ,
Кириат-арба (йәни Һеброн) вә Зиор болуп, җәмий тоққуз шәһәр вә уларға қарашлиқ
кәнт-қишлақлар бар еди.
[55] Буниңдин башқа йәнә Маон, Кармәл, Зиф, Юттаһ, [56] Йизрәәл, Йоқдеам, Заноаһ, [57] Кай-
ин, Гибеаһ вә Тимнаһ болуп, җәмий он шәһәр вә уларға қарашлиқ кәнт-қишлақлар бар
еди.
[58] Буниңдин башқа йәнә Һалһул, Бәйт-Зур, Гәдор, [59] Маарат, Бәйт-Анот вә Әлтәкон болуп,
җәмий алтә шәһәр вә уларға қарашлиқ кәнт-қишлақлар бар еди.
[60] Буниңдин башқа йәнә Кириат-Баал (йәни Кириат-Йеарим) вә Раббаһ дегән икки шәһәр
вә уларға қарашлиқ кәнт-қишлақлар бар еди.
[61] Чөлдики шәһәрләр болса: — Бәйт-Арабаһ, Миддин, Сәкакаһ, [62] Нибшан, «Шор Шәһири»
вә Ән-Гәди, җәмий алтә шәһәр вә уларға қарашлиқ кәнт-қишлақлар еди.
[63] Лекин Йерусалимда олтирақлиқ Йәбусийларни болса Йәһудалар қоғливетәлмигән;
шуңа та бүгүнгичә Йәбусийлар Йәһудалар билән Йерусалимда биллә турмақта.

Йүсүф қәбилисиниң мираси — йәни Әфраим вә Манассәһ қәбилилириниң мираси

16 [1] Йүсүпниң әвлатлириға чәк ташлинип чиққан мирас зимин болса Йерихоға туташ
болған Иордан дәриясидин тартип, Йерихониң шәриқ тәрипидики көлләргичә
болған жутлар вә Йериходин чиқип, чөлдин өтүп Бәйт-Әлниң тағлиқ райониға созулған

15:32 **«... җәмий жигирмә тоққуз шәһәр вә уларға қарашлиқ кәнт-қишлақлар еди»** — тизимланған шәһәрләр 29 әмәс, бәлки 36 шәһәр; тизимланған шәһәрләрниң намлири бәлким «қарашлиқ кәнт-қишлақлар»дин бир нәччисини өз ичигә алса керәк (мәсилән, 23- вә 25-айәттики «Һазор»).
15:38 **«Мизпаһ»** — яки «Мизпәһ».
15:40 **«Лаһмас»** — яки «Лаһмам».
15:49 **«Кириат-Саннаһ»** — яки «Кириат-Сәфәр».
15:50 **«Әштәмоһ»** — яки «Әштәмоа».
15:62 **«Шор Шәһири»** — яки «Ир-Һаммәлаһ».

жутлар еди. 2 Чегариси Бәйт-Әлдин тартип Лузға, андин Аркийларниң чегарисидики
Атаротқа йетип, 3 андин ғәрип тәрипигә берип, Яфләтийләрниң чегарисиға тутишуп,
Астин Бәйт-Һоронниң четигә чүшүп, Гәзәргә берип деңизда ахирлишатти. 4 Йүсүпниң
әвлатлири, йәни Манассәһ билән Әфраимлар еришкән мирас үлүши мана шу еди.
5 Әфраимларниң җәмәт-аилири бойичә алған зимининиң чегариси төвәндикидәк: —
мирас зиминниң шәриқ тәрәптики чегариси Атарот-Аддардин тартип үстүн Бәйт-Һо-
роңғичә йетип, 6 андин деңизға берип шималға қарап Микмитатқа чиқти; андин йәнә
шәриқ тәрипидики Таанат-Шилоһқа қайрилип, униңдин өтүп шәриқ тәрәпкә қарап
Яноаһқа, 7 Яноаһдин чүшүп Атарот билән Нааратқа йетип, Йерихоға тутишип Иордан
дәриясиға чиқти.
8 Чегара Таппуаһдин ғәрип тәрәпкә чиқип Канаһ еқиниғичә берип, деңизға йетип
аяқлашти. Әфраимниң қәбилисигә, йәни уларниң җәмәт-аилилиригә тәккән мирас үлү-
ши шу еди. 9 Буниңдин башқа Әфраимлар үчүн Манассәһниң мирасиниң оттурисида бир
нәччә шәһәрләр айрилған еди; бу айрилған шәһәрләрниң һәммиси қарашлиқ кәнт-қи-
шлақлири билән қошулған еди. 10 Амма Әфраимлар Гәзәрдә олтиришлиқ Қананийларни
қоғливәтмигән еди; шуңа Қананийлар та бүгүнгичә Әфраимниң арисида туруп, мәхсус
һашарчи мәдикарлар болуп турмақта.

Манассәһниң мираси

17 1 Манассәһ Йүсүпниң тунҗа оғли болғачқа, униң қәбилисигиму чәк ташлинип
мирас берилгән. Манассәһниң тунҗа оғли Макирниң әвлатлири (Макир Гилеадниң
атиси еди) батур палван болғачқа, уларға Гилеад билән Башан мирас қилип берилди.
2 Манассәһниң қалған әвлатлириму, җүмлидин Абиезәрләр, Һәләкләр, Асриәлләр,
Шәкәмләр, Һәфәрләр билән Шемидалар өз җәмәт-аилилири бойичә мирас үлүшини
алди. Булар болса Йүсүпниң оғли Манассәһниң әр җәмәт аилилири еди.
3 Әнди Манассәһниң чәвриси, Макирниң әвриси, Гилеадниң нәвриси, Һәфәрниң оғли
Зәлофиһадниң оғул пәрзәнтлири йоқ болуп, пәқәт қизлирила бар еди. Униң қизли-
риниң исимлири Маһлаһ, Ноаһ, Һоглаһ, Милкаһ вә Тирзаһ еди. 4 Улар каһин Әлиазар
билән Нунниң оғли Йәшуа вә әмирләрниң қешиға берип уларға: — Пәрвәрдигар Мусаға
биз тоғрилиқ қериндашлиримиз қатарида мирас беришкә әмир қилған еди, деди. Шуни
девиди, Йәшуа Пәрвәрдигарниң әмри бойичә уларниң атисиниң қериндашлири қатари-
да уларға мирас бәрди. 5 Буниң билән Иордан дәриясиниң у тәрипидики Гилеад билән
Башан зиминлиридин башқа, Манассәһкә йәнә он үлүш йәр берилди. 6 Чүнки Манассәһ-
ниң қизлири униң оғуллириниң қатарида мирасқа егә болған еди; Гилеад зимини Ма-
нассәһниң қалған әвлатлириға тәккән еди.
7 Манассәһниң зимининиң чегариси болса Аширдин тартип Шәкәмниң уттуридики
Микмитатқа берип, андин җәнуп тәрипигә қайрилип, Ән-Таппуаһда турғучиларниң
җайиғичә тутишатти. 8 Чүнки Таппуаһниң зимини болса Манассәһгә тәккән еди; лекин

16:1 **«шәриқ тәрипидики көлләргичә»** — яки «шәриқ тәрипидики булақларғичә».
17:1 **«...уларға Гилеад билән Башан мирас қилип берилди»** — ибраний тилида «...униңға Гилеад билән Башан мирас қилип берилди». Муқәддәс китапта пүтүн бир җәмәт бәзидә пәқәт атисиниң исми билән атилип бир адәмдәк көрситилиду.
17:1 Яр. 46:20
17:3 Чөл. 26:33; 27:1
17:4 Чөл. 27:7; 36:2
17:6 **«Манассәһниң қизлири униң оғуллириниң қатарида...»** — мошу айәттики «Манассәһниң қизлири» вә «оғуллири» дегән сөз униң қиз әвлатлири вә оғул әвлатлирини көрситиду.
17:7 **«җәнуп тәрипи»** — мошу йәрдә ибраний тилида «оң тәрипи» дегән сөзләр билән ипадиләнгән.

Манассәһниң чегарисидики Таппуаһ шәһири Әфраимға тәвә еди. [9] Чегариси у йәрдин
Канаһ еқиниға чүшүп, җилғиниң җәнуп тәрипи билән чиқти. У йәрдики шәһәрләр болса
Манассәһниң шәһәрлириниң арисида болсиму, Әфраимға тәгди. Манассәһниң чегариси
җилғиниң шимал тәрипи билән берип деңизға йетип ахирлишатти. [10] Җилғиниң җәнуп
тәрипидики зимин Әфраимға, шимал тәрипидики зимин Манассәһкә тәвә еди; ғәрип
тәрипиниң чегариси деңиз еди. Уларниң зимини шимал тәрипидә Аширниң үлүшигичә
йетип, шәриқ тәрипи Иссакарниң үлүшигә туташқан еди.
[11] Манассәһкиму Иссакар билән Аширниң үлүшлири ичидин Бәйт-Шеан вә униңға қа-
рашлиқ кәнтләр, Иблеам билән униңға қарашлиқ кәнтләр, Дор аһалиси билән Дорға
қарашлиқ кәнтләр, Ән-Дор аһалиси билән Ән-Дорға қарашлиқ кәнтләр, Таанақ аһали-
си билән Таанаққа қарашлиқ кәнтләр вә Мегиддо аһалиси билән Мегиддоға қарашлиқ
кәнтләр, йәни «Үч Егизлик» дегән жут тәгди. [12] Лекин Манассәһ бу шәһәрдикиләрни қоғ-
ливитәлмиди; Қананийлар шу жутларда туруверишкә нийәт бағлиған еди. [13] Исраиллар
барғансери күчәйгәчкә Қананийларни өзлиригә һашарчи қилип бեқиндурди, лекин
уларни өз йәрлиридин мутләқ қоғливетәлмиди.

[14] Йүсүпләр болса Йәшуаға: — Бизләр Пәрвәрдигар һазирғичә шундақ бәрикәтләп кәлгән,
чоң бир хәлиқ турсақ, сән немишкә чәк ташлаш билән бизгә пәқәт бир үлүш мирас, бир
парчә йәрла бәрдиң? — деди.
[15] Йәшуа уларға җавап берип: — Әгәр силәр чоң бир хәлиқ болсаңлар, Әфраимниң тағлиқ
жути силәргә тар кәлгән болса, орманға берип у йәрдики Пәриззийләр билән гигант
Рәфайийлар жутида дәрәқләрни кесип, өзәңлар үчүн бир җайни чиқиривелиңлар, деди.

[16] Лекин Йүсүпләр: — Тағлиқ жут бизгә йәтмәйду; шуниң билән бир вақитта җилғида
туруватқанлар, мәйли Бәйт-Шеанда вә униңға қарашлиқ кәнтләрдә болсун яки Йизрәәл
җилғисида туруватқан Қананийлар болсун, һәммисиниң төмүрдин җәң һарвулири бар
екән, деди.
[17] Шундақ девиди, Йәшуа Йүсүп җәмәти болған Әфраим билән Манассәһгә сөз қилип:
— Силәр дәрвәқә чоң бир хәлиқсиләр вә зор күчүңлар бардур; шуңа силәргә пәқәт бир
үлүшла мирас берилсә болмайду; [18] әшу пүткүл тағлиқ жутму силәргә берилиду; гәр-
чә у орманлиқ болсиму, силәр уни кесип бошитисиләр вә униң әтраплириғиму егә бо-
лисиләр; Қананийларниң төмүр җәң һарвулири бар, шундақла күчлүк болсиму, силәр
уларни һайдап чиқиривитәләйсиләр, — деди.

Шилоһда жиғилиш — қалған йәттә қәбилиниң мираси

18 [1] Пүткүл Исраиллар җамаити Шилоһқа жиғилип, у йәрдә ибадәт чедири тикти.
Гәрчә зимин уларниң алдида бойсундурулған болсиму, [2] лекин Исраиллар арисида
өз мирас үлүши техи тәқсим қилинмиған йәттә қәбилә қалған еди. [3] Шуңа Йәшуа
Исраилларға мундақ деди: — «Ата-бовилириңларниң Худаси Пәрвәрдигар силәргә
бәргән бу зиминни қолуңларға елишқа суслуқ қилип қачанғичә кәйнигә сүрисиләр?
[4] Силәр өзәңлар үчүн һәр қәбилидин үч адәмни таллаңлар; мән уларни қозғилип бу

17:11 **«Бәйт-Шеан»** — бәзигә «Бәйт-Шан» дейилиду. **««Үч Егизлик» дегән жут»** — башқа бир нәччә тәрҗимилирини учриши мүмкин.
17:12 Һак. 1:27
17:18 **«униң әтраплириғиму егә болисиләр»** — демәк, пәқәт тағлиқ районға әмәс, бәлки әтрапидики вә оттурисидики җилғиларда турған Қананийларни һайдиветип, шу йәрләргиму егә болисиләр.
18:1 **«Шилоһ»** — муқәддәс чедир тунҗа тикләнгән шәһәр еди.

путкүл зиминни айлинип чиқип, уни һәр бир қәбилә өз мирас үлүшигә мувапиқ сизип-
хатириләшкә, андин қешимға йенип келишкә әвәтимән. [5] Улар зиминни йәттә үлүшкә
бөлсун; лекин Йәһуда қәбилиси болса җәнуптики өз үлүш зиминида туривәрсун,
Йүсүпниң җәмәтиму шимал тәрәптики өз үлүш зиминида туривәрсун. [6] Силәр
зиминни йәттә үлүшкә бөлүп, пасилини хатириләп сизип йенимға келиңлар; андин
мән Пәрвәрдигар Худайимизниң алдида бу йәрдә силәр үчүн чәк ташлаймән. [7] Амма
Лавийларниң болса, араңларда үлүши болмайду, чүнки Пәрвәрдигарниң каһинлиғи
уларниң мирасидур. Гад билән Рубән вә Манассәһ йерим қәбилиси болса Иордан
дәриясиниң у қети, шәриқ тәрипидә Пәрвәрдигарниң қули болған Муса уларға мирас
қилип бәргән йәрләрни аллиқачан алғандур».
[8] Зиминни хатириләшкә бекиткән кишиләр қозғилип йолға чиққанда, Йәшуа уларға
қаттиқ җекиләп: — Силәр берип зиминни айлинип, уни сизип-хатириләп мениң қе-
шимға йенип келиңлар; андин мән мошу йәрдә, Шилоһниң өзидә Пәрвәрдигарниң ал-
дида силәр үчүн чәк ташлаймән, деди.
[9] Шундақ девиди, бу адәмләр берип зиминни айлинип, уни сизип-хатириләп, шәһәрләр
бойичә йәттә үлүшкә бөлүп, хатиригә сизип, Шилоһдики чедирғаһқа, Йәшуаниң қешиға
йенип кәлди.
[10] Андин Йәшуа Шилоһда Пәрвәрдигарниң алдида улар үчүн чәк ташлиди вә шу йәрдә
қәбилә-җәмәти бойичә зиминни Исраилларға тәқсим қилип бәрди.

Биняминниң мираси

[11] Бинявинлар қәбилисигә җәмәт-аилилири бойичә чәк тартилди; улар чәк арқилиқ
еришкән зимин Йәһудалар билән Йүсүпләрниң зимини оттурисидики жут болди.
[12] Уларниң шималий чегариси Иордан дәриясидин башлап, Йерихониң шимал тәрипи-
дики даванни яндап, ғәрип тәрипигә қарап тағлиқ жутқа чиқип вә Бәйт-Авәнниң чө-
лигә тутишатти; [13] андин Лузға чиқип, луз, йәни Бәйт-Әлниң җәнуп тәрипини яндап
өтүп, астин Бәйт-Һоронниң җәнубидики таққа йеқин Атарот-Аддарға чүшти; [14] чегара
шу йәрдин өтүп ғәриптин җәнупқа қайрилип, Бәйт-Һоронниң җәнубиниң удулидики
тағдин Йәһудаларниң шәһәрлиридин бири болған Кириат-Баал (йәни Кириат-Йеарим)
ға туташти. Бу ғәрип тәрәпниң чегариси еди.[15] Җәнуп тәрәпниң чегариси Кириат-Йеа-
римниң четидин башлап ғәрип тәрипигә меңип, Нәфтоаһтики су мәнбәсигә туташти;
[16] чегара андин Рәфайийларниң җилғисиниң шимал тәрипигә җайлашқан Бән-Һинном-
ниң җилғисиниң удулидики тағниң бешиға чүшүп, андин Һинномниң җилғиси билән
йәнә чүшүп, Йәбусийларниң егизлигиниң җәнуп тәрипи билән меңип, андин Ән-Рогәл
булиқиға йәтти; [17] андин шимал тәрипигә қайрилип Ән-Шәмәш булиқидин өтүп, Адул-
лам давининиң удулидики Гәлилотқа берип, Рубәнниң оғли Боһанниң тешиға чүшүп,
[18] вә Арабаһ түзләңлигиниң шимал тәрипидики егизликтин өтүп, Арабаһ түзләңлиги-
гә чүшти. [19] Андин чегара шимал тәрипигә чиқип Бәйт-Һоглаһниң давиниға тутишип,
Иордан дәриясиниң җәнубий еғизида, йәни Шор деңизиниң шималий қолтуғида ахир-
лашти. Бу җәнуп тәрәпниң чегариси еди. [20] Шәриқ чегариси болса Иордан дәриясиниң
өзи еди. Бу Бинявинларниң үлүши болуп, уларға җәмәт-аилири бойичә тохтитилған
мирас зимининиң чегариси шу еди.

18:12 Йә. 7:2
18:15 **«Нәфтоаһтики су мәнбәсигә»** — ибраний тилида «Нәфтоаһтики суларниң булиқиға».
18:16 Йә. 15:7, 8
18:17 Йә. 15:6

[21] Бинаминлар қәбилисигә җәмәт-аилилири бойичә тәккән шәһәрләр болса төвәнди-
киләрдур: — Йерихо, Бәйт-Һоглаһ, Емәк-Кәзиз, [22] Бәйт-Арабаһ, Зәмарайим, Бәйт-Әл,
[23] Аввим, Параһ, Офраһ, [24] Кәфар-Һаамонай, Офни вә Геба болуп, җәмий он икки шәһәр
вә уларға қарашлиқ кәнт-қишлақлар еди; [25] Буниңдин башқа Гибеон, Рамаһ, Бәәрот,
[26] Мизпаһ, Кәфираһ, Мозаһ, [27] Рәкәм, Ирпәәл, Таралаһ, [28] Зәлаһ, Һа-Әләф, Йәбуси (йәни Йе-
русалим), Гибеаһ вә Кириат болуп, җәмий он төрт шәһәр вә униңға қарашлиқ кәнт-қи-
шлақларму бар еди. Бу болса Бинаминларниң мирас үлүши болуп, җәмәт-аилилири
бойичә уларға берилгән еди.

Шимеонниң мираси

19 [1] Иккинчи чәк Шимеонға чиқти, йәни Шимеонлар қәбилисигә җәмәт-аилилири
бойичә тартилди; уларниң мираси болса Йәһудаларниң мирас үлүшиниң арисида
еди. [2] Уларниң еришкән мираси ичидә Бәәр-Шеба, Шеба, Моладаһ, [3] Һазар-Шуал, Балаһ,
Езәм, [4] Әлтолад, Битул, Хормаһ, [5] Зиклаг, Бәйт-Маркабот, Һазар-Сусаһ, [6] Бәйт-Либаот вә
Шаруһән болуп, җәмий он үч шәһәр вә уларға қарашлиқ кәнт-қишлақлар еди.
[7] Буниңдин башқа йәнә Аин, Риммон, Етәр, Ашан болуп, җәмий төрт шәһәр вә уларға қа-
рашлиқ кәнт-қишлақлар [8] һәмдә җануп тәрәптики Баалат-Бәәр (йәни җанупдики Рамаһ)
ғичә болған бу төрт шәһәрниң әтрапидики һәммә кәнт-қишлақларму бар еди. Булар Ши-
меонлар қәбилисиниң үлүши болуп, җәмәт-аилилири бойичә еришкән мираси еди.
[9] Шимеонларниң мирас үлүши Йәһудаларниң үлүшиниң ичидин елип берилди; чунки
Йәһудаларниң мирас үлүши өзлиригә көплүк қилған еди, шуңа Шимеонларниң мирас
үлүши уларниң мирас үлүшиниң ичидин берилди.

Зәбулунниң мираси

[10] Үчинчи чәк Зәбулунлар қәбилисигә җәмәт-аилилири бойичә тартилди; уларниң ми-
рас чегариси Саридқа баратти, [11] чегариси ғәрип тәрәптә Мареалаһқа берип Даббәшәткә
йетип Йокнеамниң удулидики еқинға тутишатти; [12] У Саридтин шәриқ тәрипигә қай-
рилип, күн чиқишқа бурулуп Кислот-Табор жутиға тутишип, Дабиратқа өтүп, Яфияға
барди; [13] андин шу йәрдин у шәриқ тәрипигә күн чиқишқа йәнә бурулуп, Гат-Һәфәр вә
Әт-Казинға келип Неаһқа созулған Риммон жутиға йетип барди. [14] Андин у йәрдин ши-
мал тәрәпкә қайрилип, Һаннатонға йетип берип, Йифтаһ-Әлниң җилғисида ахирлашти.
[15] Уларниң үлүши йәнә Каттат, Наһалал, Шимрон, Йидалаһ вә Бәйт-Ләһәмниму орап, җә-
мий он икки шәһәр вә уларға қарашлиқ кәнт-қишлақларниму өз ичигә алатти.
[16] Бу болса, йәни бу шәһәрләр вә уларға қарашлиқ кәнт-қишлақлар Зәбулунларниң ми-
рас үлүши болуп, җәмәт-аилилири бойичә уларға берилгән еди.

Иссакарниң мираси

[17] Төртинчи чәк Иссакарға чиқти, йәни Иссакарлар қәбилисигә җәмәт-аилилири бой-
ичә тартилди; [18] уларға берилгән жутлар Йизрәәлгичә болуп, Кәсуллот, Шунәм, [19] Һа-
фарайим, Шион, Анаһарат, [20] Раббит, Кишион, Ебәз, [21] Рәмәт,Ән-Ганним,Ән-Һаддаһ вә
Бәйт-Паззәзни өз ичигә алди; [22] андин чегариси Табор, Шаһазимаһ вә Бәйт-Шәмәшкә
йетип, Иордан дәриясида ахирлашти; уларниң үлүши җәмий он алтә шәһәр вә уларға
қарашлиқ кәнт-қишлақлар еди.
[23] Бу болса, йәни бу шәһәрләр вә уларға қарашлиқ кәнт-қишлақлар Иссакарларниң ми-
рас үлүши болуп, җәмәт-аилилири бойичә уларға берилгән еди.

18:28 **«Һа-Әләф»** — яки пәқәт «Әләф» (мениси «миң»)

Аширниң мираси

[24] Бәшинчи чәк Аширлар қәбилисигә җәмәт-аилилири бойичә тартилди; [25] уларниң зи-
мини Һәлкат, Һали, Бәтән, Ақсаф, [26] Алламмәләк, Амеад вә Мишални өз ичигә алди; че-
гариси ғәрип тәрәптә Кармәл билән Шиһор-Либнатқа тутишип, [27] андин шәриқ тәрәпкә
қайрилип Бәйт-Дагонға берип, Зәбулун зимини билән Йифтаһ-Әл җилғисиниң шимал
тәрипидин өтүп, Бәйт-Емәк билән Неиәлгә йетип берип Кабулниң шимал тәрипигә
чиқти; [28] Еброн, Рәһоб, Һаммон вә Канаһни өз ичигә елип Чоң Зидонға йетип барди.
[29] андин чегариси Рамаһ тәрипигә қайрилип, Тур дегән мустәһкәм шәһиргә берип,
Хосаһқа қайрилип, Ақзиб билән Һәбәлгә туташ болған деңизда ахирлашти; [30] зимини
Уммаһ, Афәк вә Рәһобниму өз ичигә алған; җәмий жигирмә икки шәһәр вә уларға қа-
рашлиқ кәнт-қишлақларни өз ичигә алған еди.
[31] Бу болса, йәни бу шәһәрләр вә уларға қарашлиқ кәнт-қишлақлар Аширларниң мирас
үлүши болуп, җәмәт-аилилири бойичә уларға берилгән еди.

Нафталиниң мираси

[32] Алтинчи чәк Нафталиға чиқти, йәни Нафталилар қәбилисигә җәмәт-аилилири бой-
ичә тартилди; [33] уларниң чегариси болса Һәләфтин чиқип, Заананнимдики дуб дәриғи-
дин өтүп, Адами-Нәкәб вә Ябнәәлдин чиқип, Лаккумға йетип Иордан дәриясиға берип
ахирлашти. [34] Андин ғәрип тәрәпкә қайрилип Азнот-Таборға берип, шу йәрдин Һуқ-
кокқа чиқип, җәнупта Зәбулунниң үлүш зиминиға тутишип, шималда Аширниң үлүш
зиминиға йетип, күн чиқиш тәрипидә Иордан дәриясиниң йенида, Йәһуданиң үлүш
зиминиға улашти. [35] Нафталиниң мустәһкәм шәһәрлири Зиддим, Зәр, Һаммат, Рак-
кат, Киннәрәт, [36] Адамаһ, Рамаһ, Һазор, [37] Кәдәш, Әдрәй, Ән-Һазор, [38] Йирон, Мигдал-Әл,
Һорәм, Бәйт-Анат вә Бәйт-Шәмәшләр болуп, җәмий он тоққуз шәһәр вә уларға қарашлиқ
кәнт-қишлақлар еди.
[39] Бу болса, йәни бу шәһәрләр вә уларға қарашлиқ кәнт-қишлақлар Нафталилар қәбили-
синиң мирас үлүши болуп, җәмәт-аилилири бойичә уларға берилгән еди.

Данниң мираси

[40] Йәттинчи чәк Данларниң қәбилисигә чиқти; у уларниң җәмәт-аилилири бойичә тар-
тилди. [41] Уларниң мирас зимини болса Зореаһ, Әштаол, Ир-Шәмәш, [42] Шаалаббин, Айҗа-
лон, Йитлаһ, [43] Елон, Тимнатаһ, Әкрон, [44] Әл-тәкәһ, Гиббетон, Баалат, [45] Йәһуд, Бәнә-Ба-
рак, Гат-Риммон, [46] Мә-Яркон, Раккон вә Яфониң удулидики жутни өз ичигә алди.
[47] Лекин Данларниң зимини өз қолидин кәткән болғачқа, Данлар чиқип Ләшәмгә һуҗум
қилип уни ишғал қилди; аһалисини қиличлап йоқитип, у йәрни өзиниң қилип макан-
лашти; андин улар Ләшәмгә атиси Данниң исмини қоюп, уни Дан дәп атиди.
[48] Мана булар, йәни бу шәһәрләр вә уларға қарашлиқ кәнт-қишлақлар Данлар қәбилиси-
гә, уларниң җәмәт-аилилири бойичә мирас қилип берилгән еди.

Йәшуа пәйғәмбәрниң мирас үлүши

[49] Бу тәриқидә Исраиллар зиминни чегара-чегара бойичә бөлүп болди; андин улар Нун-
ниң оғли Йәшуаға өз арисидин мирас бөлүп бәрди. [50] Пәрвәрдигарниң буйруғи бойичә

19:27 **«шимал тәрипи»** — ибраний тилида «сол тәрипи» дегән сөзләр билән ипадилиниду.
19:29 **«Ақзиб билән Һәбәлгә туташ болған»** — яки «Ақзиб жутиниң йенида».
19:33 **«Адами-Нәкәб»** — яки «Адами, Нәкәб».
19:43 **«Тимнатаһ»** — яки «Тимнаһ».
19:47 **«Лекин Данларниң зимини өз қолидин кәткән болғачқа, Данлар чиқип...»** — башқа бирхил тәрҗимиси: — «Лекин Данларниң зимини шулар (шу шәһәрләр) билән чәкләнгән болғачқа, Данлар чиқип...».

Йәшуа тилигинидәк униңға Әфраим тағлиқ жутидики Тимнат-Сераһ дегән шәһәрни
бәрди; буниң билән у шәһәрни қуруп чиқип, униңда турди.
51 Мана булар Әлиазар каһин билән Нунниң оғли Йәшуа вә Исраилниң қәбилә-җәмәтли-
риниң каттабашлири бир болуп Шилоһда, җамаәт чедириниң дәрвазисиниң алдида ту-
руп, Пәрвәрдигарниң алдида чәк ташлап бөлүп тәқсим қилған мираслардур. Бу тәриқи-
дә улар зиминниң тәқсиматини түгәтти.

Панаһлиқ шәһәрләр

20 1 Пәрвәрдигар Йәшуаға сөз қилип мундақ деди: —
2 Сән Исраилларға мундақ дегин: — «Өзәм Мусаниң вастиси билән силәргә буй-
руғандәк, өзәңлар үчүн «панаһлиқ шәһәрләр»ни таллап бекитиңлар; 3 билмәй, тәсади-
пийлиқтин адәм уруп өлтүрүп қойған һәр қандақ киши у шәһәрләргә қечип кәтсун. Бу-
ниң билән бу шәһәрләр силәргә қан интиқамини алғучидин панаһгаһ болиду. 4 Адәмни
шундақ өлтүргән киши бу шәһәрләрниң биригә қечип берип, шәһәрниң қовуқиға келип,
шу йәрдә шәһәрниң ақсақаллириға өз әһвалини ейтсун; улар уни өзигә қобул қилип
шәһәргә киргүзүп, униң өзлири билән биллә турушиға униңға җай бәрсун.
5 Әнди қан қисасини алғучи уни қоғлап кәлсә, улар адәм өлтүргән кишини қисаскарниң
қолиға тапшуруп бәрмисун; чүнки шу кишиниң бурундин өз хошнисиға һеч өч-адавити
болмиған, бәлки тәсадипий уруп өлтүрүп қойған. 6 Адәм өлтүргән киши җамаәт алдида
сорақ қилинғичә шу шәһәрдә турсун; андин шу вақиттики баш каһин өлүп кәткәндә, у
шу шәһәрдин айрилип, өз шәһиригә, йәни қечип чиққан шәһәрдики өйигә йенип кәл-
сун.
7 Шуниң билән улар Нафтали тағлиқ жутидики Кәдәшни, Әфраимниң тағлиқ жутиди-
ки Шәкәмни вә Йәһуданиң тағлиқ жутидики Кириат-Арба, йәни Һебронни, 8 Йерихониң
шәриқ тәрипидики, Иордан дәриясиниң у қетидики Рубән қәбилисиниң зиминидин
түзләңликниң чөлидики Бәзәрни, Гад қәбилисиниң зиминидин Гилеадтики Рамотни вә
Манассәһ қәбилисиниң зиминидин Башандики Голанни таллап бекитти.
9 Мана бу шәһәрләр барлиқ Исраиллар вә уларниң арисида туруватқан мусапирлар үчүн
панаһгаһ болушқа бекитилгән шәһәрләрдур; кимки билмәй, тәсадипилиқтин адәм өл-
түргән болса, униң җамаәт алдида сорақ қилинишидин бурун, қан қисаскарниң қолида
өлмәслиги үчүн шу шәһәрләргә қечип кетишкә бу шәһәрләр бекитилгән.

Лавийларниң турушиға шәһәрләрни бекитиш

21 1 У вақитта Лавий җәмәтлириниң каттивашлири каһин Әлиазар, Нунниң оғли
Йәшуа вә Исраил қәбилилириниң каттивашлириниң қешиға берип, 2 Қанаан
зиминидики Шилоһда уларға: — Мусаниң вастиси арқилиқ Пәрвәрдигар биз тоғрилиқ:
«Уларға турушқа шәһәрләрни, маллири үчүн яйлақларни қошуп бәргин», дәп ейтқан,
деди.
3 Шуни девиди, Исраиллар Пәрвәрдигарниң әмри бойичә өз мирас үлүшлиридин муну
шәһәрләр билән яйлақларни қошуп Лавийларға бәрди: —
4 биринчи ташланған чәк Коһат җәмәтлиригә чиқти; чәк ташлинип, Лавийлар ичидики

20:2 Мис. 21:13; Чөл. 35:6; Қан. 19:1, 2
20:4 Чөл. 35:22, 23; Қан. 19:4, 5
20:8 Қан. 4:43
21:1 1Тар. 6:39
21:2 Чөл. 35

каһин Һарунниң әвлатлириға Йәһуда қәбилиси, Шимеон қәбилиси вә Бинямин қәбили-
синиң зиминлиридин он үч шәһәр бекитилди; [5] Андин Коһатниң қалған әвлатлириға
чәк ташлинип, Әфраим қәбилә-җәмәтлириниң зиминидин, Дан қәбилисиниң зимини-
дин вә Манассәһ йерим қәбилисиниң зиминлиридин он шәһәр бекитилди.
[6] Гәршонниң әвлатлириға чәк ташлинип, Иссакар қәбилә-җәмәтлириниң зиминидин,
Ашир қәбилисиниң зиминидин, Нафтали қәбилисиниң зиминидин вә Манассәһниң
йәнә бир йерим қәбилисиниң зиминидин он үч шәһәр бекитилди.
[7] Мәрариниң әвлатлириға, җәмәт-аилилири бойичә чәк ташлинип, Рубән қәбилисиниң
зиминидин, Гад қәбилисиниң зиминидин вә Зәбулун қәбилисиниң зиминидин он икки
шәһәр бекитилди.
[8] Бу тәриқидә Пәрвәрдигар Мусаниң вастиси билән буйруғинидәк Исраиллар чәк ташлап
бу шәһәрләр билән яйлақлирини қошуп, Лавийларға бәрди.
[9] Улар Йәһуданиң қәбилиси билән Шимеонниң қәбилисиниң зиминидин төвәндә тизим-
ланған муну шәһәрләрни бәрди: — [10] (чәк ташланғанда, Лавийларниң нәсли болған Коһат-
лар җәмәтидики Һарунниң әвлатлириға биринчи чәк чиққачқа муну шәһәрләр берилди): —
[11] уларға Йәһуданиң тағлиқ районидики Кириат-Арба (Арба Анакниң атиси еди), йәни
Һеброн билән әтрапидики яйлақларни қошуп бәрди. [12] Лекин шәһәргә тәвә етизлар
билән кәнт-қишлақларни Йәфуннәһниң оғли Каләбкә мирас қилип бәрди. [13] Шундақ қи-
лип улар Һарун каһинниң әвлатлириға адәм өлтүргән кишиләр панаһлинидиған шәһәр
Һеброн вә яйлақлирини, йәнә уларға Либнаһ билән яйлақлирини, [14] Яттир билән яйлақ-
лирини, Әштәмоа билән яйлақлирини, [15] Һолон билән яйлақлирини, Дәбир билән яй-
лақлирини, [16] Аин билән яйлақлирини, Юттаһ билән яйлақлирини, Бәйт-Шәмәш билән
яйлақлирини бәрди; бу икки қәбилиниң зиминлиридин җәмий тоққуз шәһәрни бәр-
ди. [17] Мундин башқа уларға Бинямин қәбилисиниң зиминидин Гибеон билән яйлақли-
рини, Геба билән яйлақлирини, [18] Анатот билән яйлақлирини, Алмон билән яйлақлири-
ни қошуп җәмий төрт шәһәр бәрди.
[19] Бу тәриқидә каһинлар, йәни Һарунниң әвлатлириға берилгән шәһәрләр он үч болди;
булар әтрапидики яйлақлири билән берилди.
[20] Улар йәнә Лавийларниң нәслидин болған Коһатниң қалған җәмәтлиригиму шәһәр-
ләрни бәрди. Чәк ташлаш билән уларға бекитилгән шәһәрләр мунулар: — уларға Әфра-
им қәбилисиниң зиминидин [21] Әфраимниң тағлиқ районидики адәм өлтүргән кишиләр
панаһлинидиған шәһәр Шәкәм билән яйлақлирини, йәнә Гәзәр билән яйлақлири, [22] Киб-
заим билән яйлақлири вә Бәйт-Һорон билән яйлақлири болуп, җәмий төрт шәһәрни
бәрди; [23] буниңдин башқа Дан қәбилисиниң зиминидин Әлтәкәһ билән яйлақлири, Гиб-
бетон билән яйлақлири, [24] Айҗалон билән яйлақлири вә Гат-Риммон билән яйлақлири
болуп, җәмий төрт шәһәрни бәрди. [25] Буниңдин башқа Манассәһ йерим қәбилисиниң
зиминидин Таанақ билән яйлақлири, Гат-Риммон билән яйлақлири болуп, җәмий икки
шәһәрни бәрди. [26] Бу тәриқидә Коһатларниң қалған җәмәтлиригә берилгән шәһәрләр он
болди; булар әтрапидики яйлақлири билән берилди.
[27] Лавийларниң җәмәтлиридин болған Гәршонларға болса улар Манассәһниң йерим
қәбилисиниң зиминидин адәм өлтүргән кишиләр панаһлинидиған шәһәр Башанди-
ки Голан билән яйлақлирини, шундақла Бәәштераһ билән яйлақлирини, җәмий икки
шәһәрни бәрди; [28] йәнә Иссакар қәбилисиниң зиминидин Кишион билән яйлақлири,
Дабират билән яйлақлири, [29] Ярмут билән яйлақлири вәӘн-Ганним билән яйлақлири
болуп, җәмий төрт шәһәрни бәрди; [30] буниңдин башқа Ашир қәбилисиниң зиминидин
Мишал билән яйлақлири, Абдон билән яйлақлири, [31] Һәлкат билән яйлақлири вә Рәһоб

21:28 «Дабират» — яки «Дабрат».

билән яйлақлири болуп, җәмий болуп төрт шәһәрни бәрди; [32] буниңдин башқа Нафтали
қәбилисиниң зиминидин адәм өлтүргән кишиләр панаһлинидиған шәһәр Галилийә-
дики Кәдәш билән яйлақлирини, йәнә Һаммот-Дор билән яйлақлири вә Картан билән
әтрапидики яйлақлири болуп, җәмиий үч шәһәрни бәрди.
[33] Бу тәриқидә Гәршонларға берилгән шәһәрләр он үч болди; булар әтрапидики яйлақ-
лири билән берилди.
[34] Қалған Лавийларға, йәни Мәрарилар җәмәтлиригә Зәбулун қәбилисиниң зиминидин
Йокнеам билән яйлақлири, Картаһ билән яйлақлири, [35] Димнаһ билән яйлақлири вә Наһа-
лал билән яйлақлири болуп, җәмий төрт шәһәрни бәрди. [36] Буниңдин башқа Рубән қәби-
лисиниң зиминидин Бәзәр билән яйлақлири, Яһаз билән яйлақлири, [37] Кәдәмот билән
яйлақлири вә Мәфаат билән яйлақлири болуп, җәмий төрт шәһәрни бәрди. [38] Буниңдин
башқа Гад қәбилисиниң зиминидин адәм өлтүргән кишиләр панаһлинидиған шәһәр Ги-
леадтики Рамот билән яйлақлирини, йәнә Маһанайим билән яйлақлири, [39] Һәшбон билән
яйлақлири вә Җаазәр билән яйлақлири болуп, җәмий төрт шәһәрни бәрди.
[40] Булар болса қалған Лавийларниң җәмәтлиригә, йәни Мәрарилар җәмәтлиригә берил-
гән барлиқ шәһәрләрдур; уларға чәк ташлиниш билән берилгән үлүши он икки шәһәр еди.
[41] Исраилларниң зимини ичидин Лавийларға бекитип берилгән шәһәрләр җәмий қириқ
сәккиз еди; булар әтрапидики яйлақлири билән берилди. [42] Бу шәһәрләрниң һәр бири-
ниң әтрапида яйлақлири бар еди; шәһәрләрниң һәммиси шундақ еди.
[43] Пәрвәрдигар шу тәриқидә Исраилларниң ата-бовилириға беришкә қәсәм билән вәдә
қилған пүткүл зиминни уларға бәрди; улар келип уни егиләп, у йәрдә олтарди.
[44] У вақитта Пәрвәрдигар илгири уларниң ата-бовилириға қәсәм билән вәдә қилғини-
дәк, уларға һәр әтрапида тинич-арамлиқ бәрди; уларниң дүшмәнлиридин һечқандиқи
уларниң алдида қәддини руслап тик туралмайтти; бәлки Пәрвәрдигар һәммә дүшмән-
лирини уларниң қолиға тапшурди. [45] Пәрвәрдигарниң Исраилниң җәмәтигә вәдә қилған
һиммәтлиридин һеч бири қалдурулмай әмәлгә ашурулди.

Шәриқ тәрәптики зиминлар тәқсим қилинған қәбилиләрниң өз мирасиға қайтип бериши

22 [1] У вақитта Йәшуа Рубәнләр, Гадлар вә Манассәһ йерим қәбилисидикиләрни
чақирип уларға: —
[2] Силәр болсаңлар Пәрвәрдигарниң қули Мусаниң силәргә буйруғининиң һәммисигә
әмәл қилдиңлар, мениң силәргә әмир қилған барлиқ сөзлиримгиму қулақ салдиңлар;
[3] силәр бу нурғун күнләрдә таки бүгүнгә қәдәр қериндашлириңларни ташливәтмәй,
бәлки Пәрвәрдигар Худайиңлар силәргә әмир қилған вәзипини тутуп кәлдиңлар; [4] әнди
Пәрвәрдигар Худайиңлар вәдә қилғинидәк, қериндашлириңларға арамлиқ бәрди; шуңа
силәр Пәрвәрдигарниң қули Муса Иордан дәриясиниң у тәрипидә силәргә бәргән мирас
зиминиңларға, өз чедирлириңларға қайтип бериңлар. [5] Пәқәтла Пәрвәрдигарниң қули
Муса силәргә буйруп тапшурған қанун-әмирләргә әмәл қилишқа, йәни Пәрвәрдигар Ху-
дайиңларни сөйүп, Униң барлиқ йоллирида меңип, әмирлирини тутуп униңға бағли-
нип, пүтүн қәлбиңлар вә пүтүн җан-дилиңлар билән Униң хизмитидә болушқа ихлас
билән көңүл бөлүңлар, — деди.

21:36 **«Яһаз»** — яки «Җаһзаһ» яки «Яһазаһ».
22:2 Чөл. 32:20; Қан. 3:18
22:4 Чөл. 32:33; Қан. 3:13; 29:8; Йә. 13:8
22:5 Қан. 10:12

[6] Шуниң билән Йәшуа уларни бәхит-бәрикәт тиләп, йолға салди; улар өз чедирлириға
қайтип кетишти.
[7] Манассәһ йерим қәбилисигә болса Муса уларға Башанни мирас қилип бәргән еди; йәнә
бир йерим қәбилигә Йәшуа Иордан дәриясиниң бу қети, йәни ғәрип тәрипидә уларниң
қериндашлириниң арисида мирас бәрди. Йәшуа уларни өз чедирлириға қайтиш йолиға
салған вақтида, у уларғиму бәхит-бәрикәт тиләп, [8] уларға: — Интайин көп байлиқлар,
интайин көп чарпайларни, шундақла көп миқдарда күмүч, алтун, мис, төмүр вә кий-
им-кечәкләрни елип, өз чедириңларға қайтип бериңлар; дүшмәнлириңлардин алған
олҗини қериндашлириңларға үләштүрүп бериңлар, деди.
[9] У вақитта Рубәнләр, Гадлар вә Манассәһ йерим қәбилиси Қанаан зиминидики Шилоһ-
дин чиқип Исраиллардин айрилип, Пәрвәрдигарниң Мусаниң вастиси билән қилған әмри
бойичә уларниң тәәллуқати болған өз мирас зимини Гилеад жутиға қарап қайтип маңди.

Чоң уқушмаслиқ — ички урушниң алдини елиш

[10] Рубәнләр, Гадлар вә Манассәһ йерим қәбилиси Қанаан зиминидики Иордан дәрия-
синиң бойидики Гәлилотқа йетип кәлгәндә, у йәрдә Иордан дәриясиниң бойида бир
қурбангаһни ясиди; қурбангаһ наһайити чоң вә һәйвәтлик ясалған еди. [11] Исраилларға:
«Мана Рубәнләр, Гадлар вә Манассәһ йерим қәбилиси Қанаан зиминидики Иордан дәри-
ясиниң у қетидики Гәлилотта, йәни Исраилларниң удулида бир қурбангаһни ясапту»
дегән хәвәр аңланди.
[12] Исраиллар бу хәвәрни аңлиған һаман, уларниң пүткүл җамаити улар билән урушуш
үчүн Шилоһқа топланди.
[13] У вақитта Исраиллар каһин Әлиазарниң оғли Финиһасни Гилеад зиминидики Рубән-
ләр, Гадлар вә Манассәһ йерим қәбилисигә маңдурди [14] вә шундақла униң билән он
әмирни, Исраилниң һәр бир қәбилисидин җәмәт башлиғи болған бирдин әмирни
униңға һәмраһ қилип әвәтти; һәр бир әмир һәр қайси ата җәмәттики миңлиған Исраил-
ларниң каттивеши еди.
[15] Булар әнди Гилеад зиминиға, Рубәнләр, Гадлар вә Манассәһ йерим қәбилисигә келип
уларға: — [16] Мана Пәрвәрдигарниң пүткүл җамаити силәргә мундақ дәйду: «Силәрниң
Пәрвәрдигарға әгишиштин йенип, өзәңларға қурбангаһни ясап, Исраилниң Худасидин
йүз өрүп, Пәрвәрдигарға асийлиқ қилип өткүзгән бу рәзиллигиңлар зади қандақ иш?
[17] Пеорда бурун өткүзгән қәбиһлигимиз бизгә йетип ашмасму? Гәрчә Пәрвәрдигарниң
җамаитиниң бешиға ваба чүшкән болсиму, биз техи бүгүнгә қәдәр бу иштин өзимиз-
ни пакландурмидуқ. [18] Силәр бүгүн Пәрвәрдигарға әгишиштин яндиңлар; шундақ
болидуки, силәр бүгүн Пәрвәрдигарға асийлиқ қилған болғачқа, у җәзмән әтә Исра-
илниң пүткүл җамаитигә ғәзәплиниду. [19] Һалбуки, мабада силәр мирас қилип алған
зимин напак болуп қалған болса, Пәрвәрдигарниң тәвәлиги болған зиминға, Униң
чедири тикләнгән жутқа йенип келип, аримизда мирас елиңлар. Пәқәт Пәрвәрдигар

22:8 **«алған олҗини қериндашлириңларға үләштүрүп бериңлар»** — яки «алған олҗини қериндашлириң билән үлишип елиңлар».
22:10 **«...дәриясиниң бойидики Гәлилотқа»** — нуниң башқа бирхил тәрҗимиси: «...дәриясиниң бойидик даириси» яки «...дәриясиниң бойидик дүгиләк догилири».
22:10 Йә. 18:7
22:16 **«Силәрниң Пәрвәрдигарға әгишиштин йенип, өзәңларға қурбангаһни ясап...»** — Муса пәйғәмбәргә назил қилинған қанун бойичә, Пәрвәрдигарниң ибадити үчүн ялғуз бирла қурбангаһ бекитилгән, шундақла қурбангаһ Пәрвәрдигар өзи бекиткән җайда туруши керәк еди («Мис.» 24:20, «Лав.» 17:3-4, «Қан.» 12:5-6ни көрүң).
22:17 **«Пеорда бурун өткүзгән қәбиһлигимиз бизгә йетип ашмасму?»** — Пеорда өткүзгән гуналар вә кейинки вақиә «Чөл.» 25-бапта хатириләнгән.
22:17 Чөл. 25:3; Қан. 4:3

Худайимизниң қурбангаһидин башқа өзәңлар үчүн қурбангаһ ясаш билән Пәрвәрди-
гарға вә бизләргә асийлиқ қилмаңлар. [20] Зәраһниң оғли Ақан һарам бекитилгән нәр-
силәрдин елип, итаәтсизлик қилған әмәсму? Шу сәвәптин қәбиһлиги үчүн ялғуз улар
өлтүрүлүп қалмай, Пәрвәрдигарниң ғәзиви йәнә пүткүл Исраил җамаитиниң үстигә
чүшкән әмәсму?».
[21] Шуниң билән Рубәнләр, Гадлар вә Манассәһ йерим қәбилиси миңлиған Исраилларниң
каттивашлириға җавап берип мундақ деди: —
[22] «Илаһларниң илаһи Пәрвәрдигардур! Илаһларниң илаһи болған Пәрвәрдигар Өзи
буни билиду, Исраилму уни билгәй! Әгәр бу иш асийлиқ болса яки Пәрвәрдигарға
итаәтсизлик болса, әнди бизләрни бүгүн өлүмдин айимаңлар! [23] Әгәр бизниң өзимиз
үчүн қурбангаһни ясишимиз Пәрвәрдигарға әгишиштин йениш үчүн болған болса,
шундақла қурбангаһниң үстидә көйдүрмә қурбанлиқ сунуш, ашлиқ һәдийәлирини су-
нуш, енақлиқ қурбанлиқлирини сунуш үчүн болған болса, ундақта Пәрвәрдигар Өзи бу
иш тоғрилиқ биздин һесап алсун; [24] әксичә бу ишни қилишимизниң сәвәви һәқиқәтән
шуки, кәлгүсидә силәрниң балилириңлар бизниң балилиримизға: «Силәрниң Исраил-
ниң Худаси Пәрвәрдигар билән қандақ мунасивитиңлар бар? [25] Әй Рубәнләр вә Гадлар,
Пәрвәрдигар биз билән силәрниң оттуримизда Иордан дәриясини чегара қилип қойған
әмәсму? Шуңа силәрниң Пәрвәрдигардин һеч қандақ несивәңлар йоқтур!» дейишидин
әндишә қилдуқ. [26] Шуңа биз: «Қопуп бир қурбангаһ ясайли; лекин бу көйдүрмә қурбан-
лиқлар үчүнму әмәс, башқа хил қурбанлиқлар үчүнму әмәс, [27] бәлки кәлгүсидә Пәрвәр-
дигарниң алдида көйдүрмә қурбанлиқлиримиз билән башқа хил қурбанлиқлиримиз вә
енақлиқ қурбанлиқлиримиз билән униң ибадитидә болушимиз үчүн, силәр вә бизниң
оттуримизда, шундақла кейинки дәвирлиримиздә бир әсләтмә гувалиқ болсун үчүн
уни ясидуқ; балилириңларниң кәлгүсидә балилиримизға «Пәрвәрдигардин һеч қан-
дақ несивәңлар йоқ» демәслиги үчүн шундақ қилдуқ. [28] Әгәр улар кәлгүсидә биз билән
әвлатлиримизға шундақ десә, биз җавап берип: «Мана, көйдүрмә қурбанлиқ сунуш үчүн
яки башқа хил қурбанлиқларни сунуш үчүн ясалған әмәс, бәлки силәр билән бизниң
оттуримизда бир гувалиқ болсун дәп ясалған, бу Пәрвәрдигарниң ата-бовилиримиз
ясиған қурбангаһиниң әндизисидур!» дейәләймиз.
[29] Пәрвәрдигарға асийлиқ қилип, Пәрвәрдигарға әгишиштин йенип, Пәрвәрдигар Ху-
дайимизниң чедириниң алдида турған қурбангаһтин башқа иккинчи бир қурбангаһни
ясап, униң үстидә көйдүрмә қурбанлиқ, ашлиқ һәдийәләр вә башқа хил қурбанлиқлар-
ни өткүзүш нийити биздин нери болғай!».
[30] Каһин Финиһас вә униң билән биллә кәлгән җамаәт әмирлири, йәни миңлиған Исра-
илларниң каттивашлири Рубәнләр, Гадлар вә Манассәһләрниң ейтқан сөзлирини аң-
лиғанда улар шуниңдин хуш болди. [31] Әлиазарниң оғли каһин Финиһас Рубәнләр, Гад-
лар вә Манассәһләргә: — Силәр Пәрвәрдигарға бу итаәтсизликни қилмиғиниңлар үчүн
Пәрвәрдигарниң оттуримизда туруватқанлиғини әнди билдуқ; силәр бу иш билән Исра-
илларни Пәрвәрдигарниң қолидин қутқуздуңлар, деди.
[32] Андин Әлиазар каһинниң оғли Финиһас билән әмирләр Рубәнләр вә Гадларниң йени-
дин, Гилеад зиминидин чиқип Қанаан зиминиға Исраилларниң йениға йенип келип бу
хәвәрни уларға дәп бәрди. [33] Бу иш Исраилларниң нәзиридә яхши көрүнди; Исраиллар
Худаға һәмдусана ейтип, Рубәнләр билән Гадларға һуҗум қилип, улар билән урушуп
уларниң туруватқан зиминини вәйран қилайли, дегән гәпни иккинчи тилға алмиди.

22:22 Зәб. 49:1
22:27 Яр. 31:48; Йә. 24:27

[34] Рубәнләр билән Гадлар бу қурбангаһқа «Гувалиқ» дәп ат қойди; чүнки улар: — «У ари-
мизда Пәрвәрдигарниң Худа екәнлигигә гувадур» деди.

Йәшуа пәйғәмбәрниң Исраилниң әмир-ақсақаллирини агаһландуруп, уларға несиһәт бериши

23 [1] Пәрвәрдигар Исраилға әтрапидики дүшмәнлиридин арам берип узун заманлар
өтүп, шундақла Йәшуа қерип, йешиму чоңийип қалғанда, [2] Йәшуа пүткүл
Исраилни, уларниң ақсақаллирини, башлиқлири, һаким-сорақчилири билән бәг-
әмәлдарлирини чақирип уларға мундақ деди: — «Мән қерип қалдим, йешимму чоңийип
қалди. [3] Пәрвәрдигар Худайиңларниң силәр үчүн мошу йәрдики барлиқ таипиләргә
қандақ ишларни қилғинини өзәңлар көрдүңлар; чүнки силәр тәрәптә туруп җәң
қилғучи Пәрвәрдигар Худайиңлар Өзидур. [4] Мана, мән өзәм йоқатқан һәммә әлләрниң
зиминлири билән қалған бу таипиләрниң зиминлирини қошуп қәбилә-җәмәтиңлар
бойичә чәк ташлап Иордан дәриясидин тартип күн петиш тәрәптики Улуқ Деңизғичә,
силәргә мирас қилип тәқсим қилип бәрдим. [5] Пәрвәрдигар Худайиңлар Өзи уларни
алдиңлардин қоғлап чиқирип, көзүңлардин нери қилип, Пәрвәрдигар Худайиңлар
силәргә ейтқинидәк силәр уларниң зиминиға егә болисиләр. [6] Шуңа силәр толиму
қәйсәр болуп Мусаниң қанун китавида пүтүлгәнниң һәммисини тутуп, оң йә солға
чәтнәп кәтмәй, униңға әмәл қилишқа көңүл бөлүңлар; [7] шундақ қилип, араңларда қелип
қалған бу таипиләр билән барди-кәлди қилмаңлар; шуниңдәк уларниң илаһлириниң
намлирини тилға алмаңлар яки уларниң нами билән қәсәм қилмаңлар; уларға ибадәт
қилмаңлар, уларға баш урмаңлар; [8] бәлки бүгүнгичә қилғиниңлардәк, Пәрвәрдигар
Худайиңларға бағлинип туруңлар. [9] Чүнки Пәрвәрдигар алдиңлардин чоң-чоң вә
күчлүк әлләрни қоғлап чиқириватқандур; бүгүнгичә һеч қандақ адәм алдиңларда пут
тирәп туралмиди. [10] Пәрвәрдигар Худайиңлар силәргә ейтқини бойичә силәр тәрәптә
туруп җәң қилғини үчүн силәрдин бир адимиңлар уларниң миң адимини тирипирән
қилиду.
[11] Шуңа Пәрвәрдигар Худайиңларни сөйүш үчүн өз көңлүңларға қаттиқ сәгәк болуңлар!
[12] Чүнки әгәр силәр Униндин йүз өрүп араңларда қалған бу әлләр билән арилишип-бағ-
линип, улар билән қода-бажа болуп, улар билән бериш-келиш қилсаңлар, [13] ундақта
силәргә шу иш аян болсунки, Пәрвәрдигар Худайиңлар алдиңлардин бу әлләрни иккин-
чи қоғлап чиқармайду, бәлки булар силәргә қапқан вә қилтақ болуп, биқиниңларға қам-
ча болуп чүшүп, көзүңларға тикән болуп санчилиду; ахирда Пәрвәрдигар Худайиңлар
силәргә бәргән бу яхши зиминдин мәһрум болуп йоқилисиләр.
[14] Мана, мән бүгүн барлиқ адәмләр муқәррәр бесип өтидиған йолни маңимән; силәр-
ниң пүтүн дилиңлар вә вуҗудуңларға шу рошәнки, Пәрвәрдигар Худайиңларниң силәр
тоғрилиқ қилған мубарәк вәдилириниң һеч бири әмәлгә ашурулмай қалмиди; һәммиси
силәр үчүн беҗа кәлтүрүлүп, һеч қайсиси йәрдә қалмиди. [15-16] Лекин силәр Пәрвәрдигар
Худайиңларниң силәргә әмир қилип тохтатқан әһдисини бузғанда, Пәрвәрдигар Худай-
иңлар силәргә вәдә қилған һәммә бәрикәт үстүңларға чүширилгәндәк, шундақ боли-
дуки, Пәрвәрдигар Худайиңлар силәрни Өзи силәргә бәргән зиминдин йоқатқичә бар-

22:34 **«Гувалиқ»** — ибраний тилида «Ед».
23:5 Мис. 14:14; 23:27; Чөл. 33:53; Қан. 6:19; Йә. 13:6
23:6 Қан. 5:32; 28:14
23:7 Мис. 23:13; Зәб. 15:4; Йәр. 5:7; Зәф. 1:5; Әф. 5:3
23:8 Қан. 11:22
23:10 Лав. 26:8; Қан. 32:30

лиқ агаһ қилған ишни чүшириду; силәр берип, униң әһдисини бузуп башқа илаһларға
ибадәт қилип баш урсаңлар, Пәрвәрдигарниң ғәзиви силәргә тутишип, силәрни Өзи
силәргә бәргән яхши зиминдин тезла йоқ қилиду».

Йәшуа пәйғәмбәрниң пүткүл Исраилни агаһландуруп, уларға несиһәт қилиши

24 1 Андин Йәшуа Исраилниң һәммә қәбилилирини Шәкәмгә жиғип, Исраилниң
ақсақаллири, башлиқлири, һаким-сотчилири билән бәг-әмәлдарлирини чақирди;
улар өзлирини Худаниң һозуриға һазир қилғанда 2 Йәшуа пүткүл хәлиққә: Исраилниң
Худаси Пәрвәрдигар: — «Қедимки заманда ата-бовилириңлар, жүмлидин Ибраһим
билән Наһорниң атиси Тәраһ дәрияниң у тәрипидә олтиратти; улар башқа илаһларниң
қуллуғида болатти. 3 Лекин Мән атаңлар Ибраһимни дәрияниң у тәрипидин елип
келип, уни башлап пүткүл Қанаан зиминини айландуруп, униң нәслини көпәйтип
униңға Исһақни бәрдим. 4 Андин Мән Исһаққа Яқуп билән Әсавни бәрдим; Әсавға Сеир
тағлиқ районини тәвәлик қилип бәрдим, Яқуп билән оғуллири болса Мисирға чүшүп
барди. 5 Кейинрәк Мән Муса билән Һарунни әвәтип, Мисирлиқлар арисида әмәллирим
билән уларға дәһшәтлик вабаларни чүшәрдум; андин силәрни шу йәрдин елип чи
қтим. 6 Мән бу тәриқидә ата-бовилириңларни Мисирдин елип чиқип, улар Қизил
Деңизға йетип кәлгинидә, мисирлиқлар җәң һарвулири вә атлиқ әскәрлири билән
ата-бовилириңларни қоғлап деңизғичә кәлди. 7 Исраиллар шуан Пәрвәрдигарға нида
қиливиди, У силәр билән Мисирлиқларниң арисиға тум қараңғулуқ чүшәрди; андин
деңизни уларниң үстигә бастуруп япти. Силәр Өз көзлириңлар билән Мениң Мисирда
немә қилғинимни көрдүңлар; андин силәр узун вақитқичә чөлдә турдуңлар. 8 Кейинрәк
Мән силәрни Иордан дәриясиниң у тәрипидә турған Аморийларниң зиминиға башлап
кәлдим; улар силәр билән соқушқанда мән уларни қолуңларға берип, силәр уларниң
зиминини егилидиңлар. Мән уларни алдиңлардин йоқитивәттим.
9 У вақитта Моабниң падишаси, Зиппорниң оғли Балақ қопуп, Исраил билән җәңгә
чүшти вә силәрни қарғаш үчүн Беорниң оғли Балаамни чақирип кәлди; 10 лекин Мән
Балаамниң сөзигә қулақ салмидим; шуниң билән у силәргә қайта-қайта бәхит-бәрикәт
тилиди вә Мән силәрни Балақниң қолидин қутқуздум.
11 Кейинрәк силәр Иордан дәриясидин өтүп Йерихоға барғанда Йерихониң адәмлири
Аморийлар, Пәриззийләр, Қананийлар, Һиттийлар, Гиргашийлар, Һивийлар вә Йәбу-
сийлар силәр билән урушқа қопқини билән Мән уларни қолуңларға тапшуруп бәрдим;
12 Мән алдиңларға сериқ һәрини әвәттим, сериқ һәрә Аморийларниң иккила падишаси-
ни һайдиватқандәк уларниму һайдивәтти; бу иш силәрниң қиличиңлар яки оқяйиңлар
билән болмиди. 13 Мән силәргә өз қолуңлар билән әмгәк сиңдүрмигән бир зиминни,
өзәңлар ясимиған шәһәрләрни бәрдим, вә силәр шуларда макан қилдиңлар; өзәңлар

24:2 **«дәрияниң у тәрипидә»** — мошу йәрдә «дәрия» «Әфрат дәрияси»ни көрситиду.
24:2 Яр. 11:26, 31; Қан. 26:5
24:3 **«дәрияниң у тәрипидин»** — мошу йәрдә «дәрия» «Әфрат дәрияси»ни көрситиду.
24:3 Яр. 12:1; 21:2.
24:4 Яр. 25:24; 36:8; 46:1
24:5 Мис. 3:10-4:17; 12:37
24:6 **«улар Қизил Деңизға йетип кәлгинидә»** — мошу йәрдә «улар» ибраний тилида «силәр» ейтилиду.
24:6 Мис. 14:1
24:8 Чөл. 21:21, 33
24:11 Йә. 3:14; 6:1, 20; 10:8; 11:8
24:12 **«сериқ һәрә»** — ибраний тилида адәттики һәридин техиму чоң вә чаққақ бирхил һәрини көрситиши мүмкин.
24:12 Мис. 23:28; Қан. 7:20; Зәб. 43:4

тикмигән үзүмзарлиқлар билән зәйтунзарлиқлардин мевилирини йәватисиләр» дәй-
ду, — деди.
[14] — Шуңа әнди силәр Пәрвәрдигардин қорқуп ихласмәнлик вә һәқиқәт ичидә униң
ибадитидә болуңлар; ата-бовилириңлар дәрияниң у тәрипидә вә Мисирда чоқунған
илаһларни ташлап, пәқәт Пәрвәрдигарниң қуллуғида болуңлар.
[15] Лекин әгәр Пәрвәрдигарниң ибадити силәргә яман көрүнсә, кимгә ибадәт қилидиғи-
ниңларни талливелиңлар — мәйли ата-бовилириңлар дәрияниң у тәрипидә турғанда
чоқунған илаһлар болсун яки силәр туруватқан зиминдики Аморийларниң илаһлири
болсун, уларни таллаңлар; лекин мән билән өйүмдикиләр болсақ Пәрвәрдигарниң иба-
дитидә болимиз, — деди.
[16] Хәлиқ жавап берип: — Пәрвәрдигарни тәрк етип башқа илаһларниң ибадитидә болуш
биздин нери болсун! [17] Чүнки биз билән ата-бовилиримизни «қуллуқ макани» болған
Мисир зиминидин чиқирип, көзимизниң алдида бу чоң мөжизилик аламәтләрни көр-
ситип, қайси йолда маңмайли, қайси хәлиқниң арисидин өтмәйли, бизни сақлиғучи
Пәрвәрдигар Худайимиз Өзидур! [18] Пәрвәрдигар бу зиминда турған барлиқ таипиләрни,
жүмлидин Аморийларни алдимиздин қоғливәтти; шуңа бизму Пәрвәрдигарниң ибади-
тидә болимиз; чүнки У бизниң Тәңримиздур! — деди.
[19] Йәшуа хәлиққә: — Силәр Пәрвәрдигарниң ибадитидә болалмайсиләр, чүнки У муқәд-
дәс бир Худадур; У вапасизлиққа һәсәт қилғучи бир Тәңри болғачқа, итаәтсизликли-
риңлар билән гуналириңларни кәчүрәлмәйду. [20] Әгәр силәр Пәрвәрдигарни ташлап, ят
илаһларға чоқунған болсаңлар Уму силәрдин йүз өрүп, силәргә яхшилиқ қилип кәлгән-
ниң орнида силәргә бала кәлтүрүп йоқитиду, — деди.
[21] Лекин хәлиқ Йәшуаға жавап берип: — Һәргиз ундақ болмайду! Биз Пәрвәрдигарниң
ибадитидә болимиз, — деди.
[22] Буни аңлап Йәшуа хәлиққә: — Өзәңларниң Пәрвәрдигарни, Униң ибадитидә болушни
таллиғанлиғиңларға өз-өзәңларға гувачи болдуңлар, девиди, улар: — Өзимиз гува! —
дәп жавап беришти.
[23] У: — Ундақ болса әнди араңлардики ят илаһларни чиқирип ташливетип, көңлүңларни
Исраилниң Худаси Пәрвәрдигарға интилидиған қилиңлар, деди.
[24] Хәлиқ Йәшуаға жавап берип: — Биз Пәрвәрдигар Худайимизниң ибадитидә болуп,
униң авазиғила қулақ салидиған болимиз, деди.
[25] Шуниң билән Йәшуа у күни хәлиқ билән әһдә бағлишип, Шәкәмдә улар үчүн һөкүм-бәл-
гүлимиләрни тохтитип бәрди. [26] Андин Йәшуа бу һәммә сөзләрни Пәрвәрдигарниң қа-
нун китавиға пүтүп, йоған бир ташни елип келип, уни Пәрвәрдигарниң муқәддәс жайи-
ниң йенидики дуб дәриғиниң астиға тикләп қойди. [27] Андин Йәшуа хәлиққә: — Мана бу
таш болса бизгә гува болуп туриду; чүнки у Пәрвәрдигарниң бизгә қилған һәммә сөз-
лирини аңлап турди; у Пәрвәрдигар Худайиңлардин танмаслиғиңлар үчүн үстүңларда
гувачи болуп туриду, — деди.
[28] Йәшуа шуларни дәп хәлиқни йолға селип, һәр бирини өз мирас йеригә яндурди.
[29] Бу ишлардин кейин Нунниң оғли, Пәрвәрдигарниң қули Йәшуа бир йүз он йешида
вапат болди. [30] Улар уни елип берип, Әфраим тағлиқ районида, Гааш теғиниң шимал
тәрипидики өз мирас үлүши болған Тимнат-Сераһ дегән жайда дәпнә қилди.
[31] Йәшуаниң пүткүл һаят күнлиридә, шундақла Йәшуадин кейин қалған, Пәрвәрдигар-

24:13 Қан. 6:10, 11, 12
24:14 **«дәрияниң у тәрипидә»** — мошу йәрдә «дәрия» «Әфрат дәрияси»ни көрситиду.
24:20 Йә. 23:15
24:25 Мис. 15:25
24:30 Йә. 19:50; Һак. 2:9

ниң Исраил үчүн қилған һәммә мөҗизилик әмәллирини убдан билидиған ақсақаллар-
ниң пүткүл һаят күнлиридиму Исраил Пәрвәрдигарниң ибадитидә болуп турди.
32 Йүсүпниң сүйәклирини болса, Исраиллар уларни Мисирдин елип кәлгән еди. Улар
буларни Шәкәмгә елип берип, Яқуп Шәкәмниң атиси Һаморниң оғуллиридин йүз кәси-
таһ күмүчкә сетивалған йәрдә дәпнә қилди. Шу йәр Йүсүпләрниң мирас үлүши болуп
қалди.
33 Һарунниң оғли Әлиазарму вапат болди; улар уни оғли Финиһасқа мирас қилип берил-
гән Әфраимниң тағлиқ районидики Гибеаһ дегән җайда дәпнә қилди.

24:32 **«кәситаһ»** — һазирғичә қиммити ениқланмиған бирхил күмүч тәңгә еди («Яр.» 33:19 вә «Аюп» 42:11).
24:32 Яр. 33:18-20; Яр. 50:25; Мис. 13:19
24:33 **«Әфраимниң тағлиқ районидики Гибеаһ»** — яки «Әфраимниң тағлиқ районидики дөң».

Қошумчә сөз

Төвәндә биз ушбу тарихта тәсвирләнгән бир нәччә иш-вақиәләр вә адәмләр үстидә азрақ тохтилимиз.

Чарлиғучиларни әвәтиш — бу тоғра ишму?

Худа әслидә Исраил Пәләстин (Қанаан)дики зиминни беришкә вәдә қилған вә униң үстигә шу зиминни «интайин яхши» дәп баян қилған. Ундақта зиминни тәкшүрүп чиқишқа чарлиғучиларни әвәтиш имансзлиқ қилғанлиқму?

Биз ундақ ойлимаймиз. Кейин Рәб Әйса Мәсиһ инсанниң Худаниң йолиға чиқиши, йәни Өзигә мухлис болуштин авал, униңда қанчилик бәдәл төлишим керәк дегәнни олтирип һесаплисун, дегән принсипни көрситиду («Луқа» 14:25-35, болупму 28-айәтни көрүң). Йәшуаниң чарлиғучиларни әвәтиши дәл шу принсип бойичә болған. Исраил зиминға еришиш үчүн уруш қилишқа қанчилик бәдәл төлишимиз керәк дәп һесаплиши керәк еди — Худа улар үчүн җәңдә улар билән биллә болатти, әлвәттә; лекин У Исраилниң Қанаан зиминиға кириштин авал Өзигә ишинишкә қәтъий нийәт бағлишини халатти.

Паһишә аял Раһаб

Раһаб паһишә болсиму, Инҗилда иман-етиқади үчүн тәриплиниду: —

«**Етиқади болғачқа, паһишә аял Раһаб Исраил чарлиғучилирини достларчә күтүвалғачқа, итаәтсизләр болған өз шәһиридикиләр билән бирликтә һалак болмиди**» («Ибр.» 11:31)

«**Мошуниңға охшаш, паһишә аял Раһаб Исраил чарлиғучилирини өз өйидә күтүп, уларни башқа йол билән қачурувәткәнлиги үчүн, у охшашла иш-әмили билән һәққаний дәп җакаланған болмамду?**» («Яқ.» 2:25).

Ибранийларға йезилған мәктупта униң етиқади көрситилиду, расул Яқуп язған хетидә шуниң етиқадидин чиққан әмәллирини тәрипләйду. У ялған сөзлири үчүн әмәс (2:5), бәлки у өзиниң «чарлиғучиларни Худаниң адәмлири болғачқа, қоғдишим керәк» дегәндәк иман-ишәши үчүн тәриплиниду. Кейин Раһаб Йәһуда қәбилисидики Салмон исимлиқ адәмгә ятлиқ болуп, Боазниң аниси болди вә шундақла, Давут падиша униң чәвриси еди; шу тәриқидә у Мәсиһниң дунияға келишидики «зәнҗирни улаштики бир һалқа» болуп қалди.

Пәрвәрдигарниң қошунлириниң Сәрдари (5:13-6:5)

Оқурмәнләр Йерихо шәһиригә һуҗум қилиштин илгири Йәшуаниң «**суғурулған қилични тутқан**» «**Пәрвәрдигарниң қошунлириниң Сәрдари**» дегән сирлиқ затни учратқанлиғини билиду. Йәшуа тәбиий һалда униңдин: —

«**Сән биз тәрәптиму, яки дүшмәнлиримиз тәрәптиму?**» дәп сорайду. Униң җавави Йәшуани дәсләптә бәлким сәл каймақтуруп қойған болуши мүмкин: — «**Яқ. Ундақ әмәс, бәлки Мән Пәрвәрдигарниң қошунлириниң сәрдари болуп кәлдим**».

Чүнки Худани һәргиз өз қолайлиғимиз үчүн ишлитәлмәймиз. Һалқилиқ, әң муһим соал: — «У биз тәрәптә турамду?» дегән соал әмәс, бәлки «Биз униң тәрипидә турамдуқ?» дегәндин ибарәттур. Йәшуа гәрчә йәр йүзидә Исраилниң сәрдари болғини билән пәқәт асмандики сәрдарға бойсунса ғәлибә қазиниду. Исраил гәрчә Худа тәрипидин талланған болсиму, улар вә шундақла бизләрму бу муһим савақни үгинишимиз керәк.

Йәшуаниң мошу затни көргән чағдики инкаси дәрһал дүм жиқилип униңға сәждә қилиш болди. У бу һәрикәт үчүн әйипләнгән әмәс; шуңа бу затни биз пәқәт бир пәриштә халас, дәп қаримаймиз («Вәһ.» 19:10 вә 22:9дә расул Юһанна пәриштигә сәждә қилғанлиғи түпәйлидин әйиплиниду). Биз бу затни илаһий зат, Худалиғи бар зат дәп қараймиз; У «Пәрвәрдигарниң Пәриштиси», Худаниң Өз ипадиси вә Калами болған Мәсиһтин башқа һеч ким әмәстур; Тәврат дәвридә У шу тәриқидә дунияда туғулуштин авал көп қетим көрүнди.

Ақандин алған бир нәччә савақлар (7-бап)

Ақанниң тарихидин төвәндики нуқтиларға диққәт қилишқа тегишлик дәп қараймиз: —

(а) Ақанниң гунайи пүткүл хәлиққә сәлбий тәсир йәткүзди. Биз Иблисниң «гуна пәқәт өзәңгила зиян йәткүзиду» дегән алдамчилиғини қобул қилмаслиғимиз керәк. У пәқәт өзимизгила әмәс, бәлки аилимизгә, шундақла һәтта пүткүл хәлқимизгә тәсир йәткүзәләйду («Пәнд.» 14:34).

(ә) Изаһатлиримизда көрсәткинимиздәк, пәқәт Ақанла әмәс, бәлки униң барлиқ аилисидикиләр өлүм жазасиға тартилди. Сәвәви, уларниң жим туруп, униң гунайи тоғрилиқ һеч немә демәслиги униңға шерик болғанға баравәр еди.

(б) Кейин Һошия пәйғәмбәр Ақан чалма-кесәк қилинған жай, йәни «Ақор жилғиси» тоғрилиқ бешарәт бериду: —

«**Вә Мән униңға шу йәрдә үзүмзарлирини қайтуримән вә «Ақор жилғиси»ни «үмүт ишиги» қилип беримән**» («Һош.» 2:15, йәнә «Йәш.» 65:10ни көрүң). Бу бешарәтниң мәнаси немә?

«Ақор жилғиси»да биз бир адәмниң гуна түпәйлидин азап тартқанлиғини көримиз. Буниң нәтиҗисидә, пүткүл хәлиқ азаптин қутқузулиду. Демәк, қаришимизчә бешарәтниң мәнаси — кәлгүсидә ялғуз бир адәм (йәни Мәсиһ, әлвәттә) гунани үстигә алиду, нәтиҗидә барлиқ етиқади бар адәмләр, йәни Худаниң хәлқи гунадин азат болуп қутқузулиду («Юһ.» 11:50).

«Вәдә қилинған зимин» — Мәсиһдә болған мирасни көрситидиған бирхил «бешарәтлик тарих» яки «бешарәтлик сүрәт»

Көп етиқатчилар «вәдә қилинған зимин» җәннәтни, шундақла «Иордан дәриясидин өтүш» дегән вақиәни «өлүмдин өтүп җәннәткә кириш»ни көрсәткән «бешарәтлик сүрәт» яки «бешарәтлик символ» дәп қарайду. Дәрвәқә, Исраилниң чөл-баявандин өтүп

сәпәр қилиши, шүбһисизки, бизниң қапқан-қилтақ билән толдурулған, езитқу вә әгир-тоқай бу дуниядин өтидиған, Худаниң күч-қудритигә таянған роһий сәпиримизни көрситиду («1Кор.» 10:1-14, «1Пет.» 1:17, 2:11).

Биз «Иордан дәриясидин өтүш» билән ««вәдә қилинған зимин»ға кириш»ни «бешарәт» дәп қарайдикәнмиз, ундақта бу бешарәттә муһим көрситилгән иш җисманий өлүш әмәс, бәлки Мәсиһдә болуп «гунаға, шундақла мошу рәзил дунияға нисбәтән өлүш», андин Мәсиһдә болған толуқ роһий мирасимизға еришиштур, дәп қараймиз. Демәк, бешарәттә көрситилгини бизниң өзгәртилип, Худа нийәт қилған хәлиқниң характерида болуп чиқишимиздин ибарәттур.

Буниңға һеч қандақ гуман болмаслиғи керәк, чүнки Исраил «вәдә қилинған зимин»ға еришиш үчүн җәң қилиши керәк еди; җәннәттә болса һеч қандақ җәң болмайду!

Бу «бешарәтлик сүрәт»тин, йәни «вәдә қилинған зиминға кириштики җәң» билән «роһий һаятқа ериштүрүштики җәң»ниң селиштурмисидин, төвәндики бир нәччә йүзәки байқиғанлиримиз бардур: —

(а) «Иордан дәриясидин өтүш» дәрвәқә өлүмниң бир символидур — Лекин пикримизчә бу «өлүм» җисманий өлүмни әмәс, бәлки бу өлүм шәхсий арзу-һәвәслири алдида өлүшни билдүриду, йәни Рәббимизниң «**Мән үчүн өз һаятидин мәһрум болған киши униңға еришиду**» дегәндәк өлүшни, яки суға чөмүлдүрүлүштә «**гунаға нисбәтән өлүш**»ни көрситиду («Мат.» 10:38-39, «Рим.» 6:1-14, «Кол.» 2:10-12). Барлиқ башқа нәрсиләргә — мәйли пул-байлиқларға, мәнсәп-һоқуққа, нам-аброй яки башқиларниң сөйгү-һөрмитигә нисбәтән өлүшкә рази болмиған киши һеч қачан Худаниң өз һаяти, йәни мәңгүлүк һаятиға муйәссәр болалмайду.

(ә) Исраил зиминға киргәндин кейин күчлүк бир дүшмәнгә йүзлиниши керәк еди. Бизниң Худаниң ниҗатиға толуқ муйәссәр болушимизға пүткүл күчи билән қарши туруватқан бир дүшминимиз бардур.

(б) Гәрчә у шундақ күчлүк болсиму, Худаниң меһри-шәпқитигә таянсақ униң вә барлиқ җинлириниң үстидин ғәлибә қилмай қалмаймиз («Қан.» 7:17-24).

(в) Мәсиһдә болған толуқ вә мол һаяттин бәһримән болуш үчүн биз һеч қандақ бутпәрәслик, хурапийлиқ, ачкөзлүк яки рәзил арзу-һәвәсләр билән мурәссә қилмаслиғимиз керәк («Қан.» 7:1-6, 25-26).

(г) Гәрчә Исраил җәң қилип «вәдә қилинған зимин»дин нурғун җисманий бәхит-бәрикәтләрни көргән болсиму (вә кәлгүсидә охшаш бәхит-бәрикәтләрни көриду — «Қан.» 7:12-16), җамаәтниң Мәсиһдә еришкиниң көпинчиси роһий бәхит-бәрикәтләрдур («Әф.» 3:1).

(ғ) Пүткүл зиминда һәр бир қәбилиниң, һәр бир җәмәтниң, һәр бир аилиниң өз мирас зимини болған. Шуниңға охшаш, җамаәтниң һәр бир әзасиға Худадин мирас болған хас чақириқ, роһий илтипат, функсийә вә хизмәт имтиязлири бардур («1Кор.» 12:4-11, «Әф.» 4:47).

(д) Исраилниң барлиқ қәбилилири мәлум бир қәбилисиниң өз мирасиға егә болуши үчүн көп қетимлап улар билән биргә жәң қилди («Чөл.» 32-бап, «Йәш.» 22:1-9). Буниңға охшаш бизму бир-биримизгә мәдәт берип, Худа һәр биримиз үчүн әзәлдин тәйярлиған роһий мирасқа вә илтипатлириға егә болушқа вә Униң чақириқи билән болған хизмәткә киришишкә көп ишларда бир-биримизгә мәдәт берип риғбәтләндүрүшимизгә тоғра келиду.

Мошундақ селиштуруштин башқа йәнә нурғун пайдилиқ савақлар бардур, сәһипә вә вақит яр бәрсә мошу музакирини давамлаштурмақчимиз.